

40 LET

1923 - 1963

12

DECEMBER

KATOLIŠKI MISIJONI
LAS MISIONES CATOLICAS
1963 **XXXVII**

Slovenskim misijonarjem in misijonarkam,
misijonskim delavcem v zaledju,
sotrudnikom in poverjenikom,
naročnikom in bralcem,

zlasti pa dobrotnikom, ki so se v 40., jubilejnem letniku odzvali prošnji in darovali v jubilejni tiskovni sklad lista,

**„KATOLIŠKI MISIJONI“ VOŠČIJO
PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN BLAGOSLOVLJENO NOVO LETO!**

z iskreno zahvalo za sodelovanje v preteklem letu in z vročo prošnjo za naklonjenost v bodočem!

KATOLIŠKIM MISIJONOM NA POT V PETO DESETLETJE!

Misijonar Pavel Bernik S. D. B., Indija

Skoraj 29 let se potepam gori in doli po obširni Indiji. Udomačil sem se — tudi uradno — v Južni Indiji, pa prav sedaj že tretjič potujem na daljni sever. Deloval sem po misijonskih zavodih in ustanovah: v semenišču, v sirotišču, po zavodih za redovno in duhovniško vzgojo mladih sobratov domačinov. Prav sedaj sem pa nemenjen na pristno misijonsko postajo v skrajni severovzhodni kot Indije skoraj na meji z Birmo.

Dobri Bog, ki pozna mojo gorenjsko naravo in ljubezen do hribov in mi je tudi dal par zdravih nog, me je po pokorščini navadno poslal na hribe: na Sinje gore (Nilgiris) med nasade čaja v Južni Indiji, na Ševarojske hribe med nasade kave prav tako na jugu; na severu sem pa bil na pogorju ob nepalski meji pod vznožjem Himalaje, na Kasijskih hribih Asama. Sedaj pa potujem v Nagovske hribe v prestolico bojevitenga plemena, čigar poglavarji so si do nedavnega krasili svoje hiše z lobanjami pobitih sovražnikov.

Razen ko sem se za nekaj uric, če sem imel srečo, tudi za nekaj dni ali tednov srečal s kakim slovenskim misijonarjem ali misijonarko bodisi na jugu bodisi na severu, sem bil kot Slovenec navadno sam. Pa vendar moram reči, da sem bil vedno v pristni slovenski družčini. To družčino so mi posredovali „Katoliški misijoni“. Ko sem mesec za mescem, če izvamem žalostna leta vojne in revolucije v domovini, prebiral to lepo slovensko misijonsko glasilo, sem do dobra spoznal ne samo imena vseh slovenskih misijonarjev in misijonark, ampak tudi njih delovanje, njih trpljenje, njih stremljenje, njih značaj in dušo, kjerkoli so delovali ali delujejo: v Indiji, Pakistanu, v Birmi, v Sijamu, v Vietnamu, v Indoneziji, v Makau, v Hongkongu, na Kitajskem, na Filipinih, na Japonskem, v Južni Ameriki, v Afriki. Lepa družina Slovencev in Slovenk, s katerimi me tesno vežejo naši Katoliški misijoni! Pa ne samo to. Preko Katoliških misijonov sem se skozi vsa ta leta počutil tesno povezanega z vsem, kar je pristno katoliškega in slovenskega bodisi v domovini, bodisi v inozemstvu. Ko mesec za mescem prebiram Katoliške misijone, sem vedno bolj ponosen in Bogu hvaležen, da sem Slovenec po rojstvu, katoličan po krstu in misijonar po poklicu. Kot vsak drug misijonar se zavedam tudi jaz, da moram ljubezen do matere domovine povzdigniti na nadnaravno stopnjo in jo preko sv. Cerkve, ki je katoliška, to se pravi — vesoljna, razširiti do zadnjega koticčka sveta. Žarišče te ljubezni je Srce božjega Misijonarja, ki je

Misionar Pavel Bernik S. D. B. asistira novomašniku-domačinu pri njegovi prvi sv. daritvi. Misionar je večino svojega že skoraj 30 letnega delovanja posvetil vzgoji domačega klera v Indiji.

tudi imel svojo domovino tu na zemlji, jo ljubil in nad njo jokal, ki pa je tudi rekel: „Še druge ovce imam. Tudi nje moram priversti, da bo en hlev in en pastir... Pojdite po vsem svetu, učite vse narode...“ To ljubezen, ta ogenj že 40 let netijo in poživljajo med Slovenci prav Katoliški misijoni, netijo in poživljajo ga slovenski sinovi sv. Vincencija Pavelskega, člani one Družbe, ki je po imenu in po gorečem delovanju res „misijonska“. Njih pobuda, njih prizadevanje je prihajalo iz Ljubljane, iz Grobelj, iz Rima; še prihaja in se še širi iz Buenos Airesa, iz Princetona... iz Toronta... Eden od cerkvenih očetov pravi o Savlu, ki je varoval oblačila onih, ki so kamnali sv. Štefana, da ga je tedaj on skupaj z vsemi drugimi kamnal. Tako lahko rečemo o Slovenski misijonski zvezi, o uredništvu in upravi, o sodelavcih Katoliških misijonov, o vseh onih, ki varujejo in netijo ogenj misijonskega navdušenja: — oni misijonarijo po vsem svetu z vsemi slovenskimi misijonariji in misijonarkami. Naj Bog obilo blagoslovi njih velikodušno delo, naj Katoliški misijoni, poživljeni ob štiridesetletnici obstoja, krepko stopijo v desetletje zlat tega jubileja!

PAPEŠKE MISIJONSKE DRUŽBE

V zadnjem stoletju so nastale, vzporedno z vedno večjim zanimanjem za misijone in zaradi velikega razmaha čuša odgovornosti katoličanov za pokristjanjenje sveta, razne organizacije za širjenje Cerkve in za podporo misijonom. Na čelu vseh je Družba za širjenje vere, za tem Družba sv. Petra apostola za vzgojo domačih duhovnikov, Družba svetega Detinstva Jezusovega in Duhovniška misijonska zveza. Te ustanove so uradno zaledje celotne misijonske akcije.

Postanek papeških misijonskih družb

V letu 1819. je Pavlina Jaricot zamislila in osnovala Družbo za širjenje vere, ki se je v prvih treh letih razvila tako, da je bila osnovana kot samostojna organizacija s centralnim sedežem v Lyonu. Sto let za tem, dne 3. maja 1922 jo je papež Pij XI. povzdignil v papeško družbo, ki je naposredno odvisna od kongregacije za širjenje vere. Papež Pij XI. je ob stoletnici njene ustanovitve povabil ves katoliški svet, da naj pri njej sodeluje z molitvijo, žrtvami in prispevki za misijone.

Papeško Družbo sv. Detinstva je ustanovil msgr. De Forbin Janson leta 1843 in ima svojo centralo v Parizu. Njeni člani so otroci do 12. leta starosti. Njen namen je širiti misijonsko misel med otroci in jih navajati k žrtvam in molitvam pod geslom „Krščanski otroci rešujejo poganske otroke.“

Duhovniška misijonska zveza je nastala v Italiji, in sicer na pobudo duleta 1880 ustanovili Štefanija Bigard in njena mati ter ima namen pospeševati domače duhovništvo.

Duhovniška misijonska zveza je nastala v Italiji, in sicer na pobudo duhovnika patra Pavla Manna. Od leta 1908 povezuje duhovnike, bogoslovce in redovnike z namenom, da bi se ohranjal in množil duh misijonskega delovanja med njimi.

Njih učinkovitost

Potrebe Cerkve v misijonih naraščajo z vsakim dnem in Cerkev nalaga tem ustanovam vedno bolj razsežne naloge. Ob začetku tega leta so poslale pregled o delu in se je dalo iz poročil v veliki meri razbrati, kako obsežno je polje udejstvovanja teh ustanov in organizacij.

Papeška Družba za širjenje vere je v letu 1962 nabrala prispevkov in darov v vrednosti 22 milijonov 470.000 dolarjev, to je skoraj za tri milijone več kot v letu 1961. Vendar je mogla s tem zneskom pokriti komaj eno tretjino prošnji, ki jih je prejela iz misijonov v istem času.

Znesek, ki je bil na razpolago Družbi sv. Petra, je dosegel vsoto 7 milijonov 722.758 dolarjev. Čeprav je bil višji kot pa prejšnji, je mogel pokriti potrebe samo v višini 66%. Ta ustanova, ki deluje že nad 50 let, je do danes pripomogla k posvetitvi nad 9.000 duhovnikov, 180 škofov in 4 kardinalov. Njen glavni cilj pa je zlasti ustanoviti nova semenišča v misijonskih

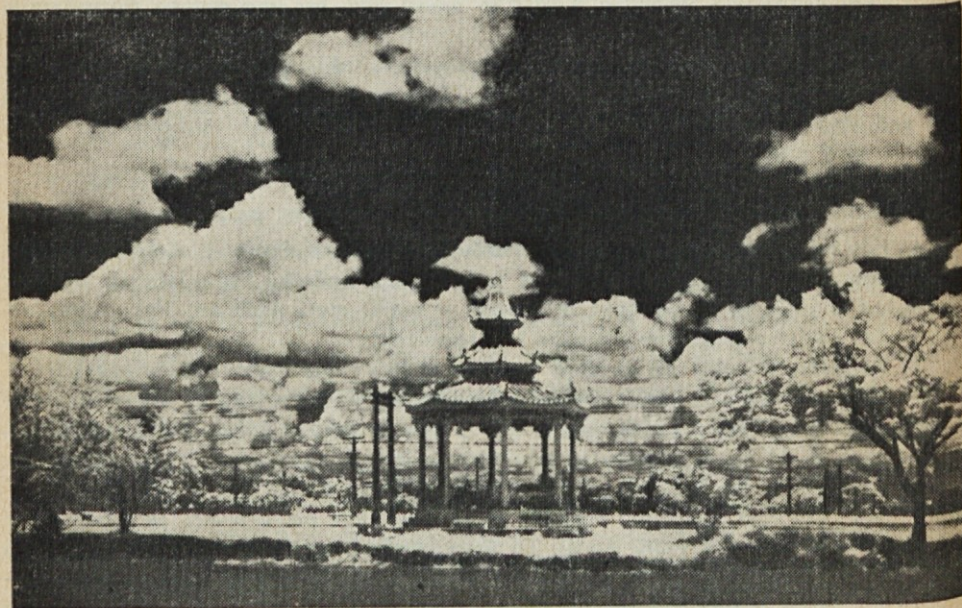
deželah. Njen ideal je, da bi vsaka misijonska pokrajina imela vsaj eno bogoslovje za domačinske bogoslovce. Seveda je treba najprej začeti z ustanavljanjem takozvanih malih semenišč. Ko bo dovolj srednješolske mladine, bo izbira poklicev mnogo številnejša in lažja. Ta cilj: ustanovitev semenišča vsaj v vsaki misijonski škofiji, bo kmalu uresničen. Vendar trenutno še nimajo bogoslovij v Afriki tele države: Gabon, Gvineja, Mali, Republika Srednje Afrike, Sierra Leone in Čad. V Aziji nimajo lastnih bogoslovij dežele Laos, Kambodža in Formoza. V ostalih deželah po svetu ima ta ustanova dosedaj na skrbi 479 semenišč, od teh je bogoslovij 92. V teh zavodih je 36.000 gojencev in bogoslovcev. Ko so sestavili proračun za leto 1963, so ugotovili, da bodo potrebovali poldrug milijon dolarjev več kot lansko leto.

Papeška Družba sv. Detinstva je v letu 1962 nabrala za misijone 6 milijonov 708.017 dolarjev, to je skorajda pol milijona več kot prejšnje leto. Znesek so razdelili med tisoč misijonskih postaj.

* * *

Lansko leto je bil v Lyonu Mednarodni misijonski kongres vseh papeških misijonskih družb. Trajal je od 9. do 13. maja. Geslo kongresa je bilo: Našim časom novih misijonov! Ta zavest je potrebna vsem katoličanom.

Dosedanja pot skoraj 150 letnega delovanja teh misijonskih družb je posejana z lepimi uspehi. Toda potrebe naraščajo, polja se širijo, število delavcev se bo moralo vedno bolj dvigati. Papeškim družbam je odmerjena posebna naloga v okviru občestvenosti, ki se vedno bolj razteza na ves svet.

TRAGEDIJA V JUŽNEM VIETNAMU

Južni Vietnam so ustanovili na ženevski konferenci v letu 1954. Sklicali so jo, da bi se končala vojska med Francozi in uporniki v Indokini, ki je takrat zajemala Tonkin, Laos, Kambodjo in Vietnam. Francozi so se umaknili, Indokina pa se je razbila na več samostojnih držav. Vietnam sam se je razdelil na dvoje: v severnem so zavladali komunisti s Ho-čiminhom na čelu, v Južnem Vietnamu pa je prešla oblast v roke cesarja Bao-Dajja. Toda nje-ga so obdolžili kolaboracionizma s Francozi, pregnali so ga in oblast je pre-vzel mladi Ngo Dimh Diem, katolik, ki je sicer ves čas upora preživel v Zdru-ženih državah. Navajali so, da je prišel na vodstveno mesto kot ščiteneč ame-riške vojske in interesov. Južni Vietnam je moral prestati hude krize: s se-vera so vdirale komunistične guerile, ki so prejemale orožje iz Rusije in Ki-tajske. V deželi sami je nastalo v okviru budizma več sekt, ki so se začele prerivati in boriti za prevzem oblasti. Najbolj trden element proti komu-nizmu so bili katoličani, ki so bili v manjšini, a so nudili največ izgledov za pravo usmeritev boja in razmer v deželi. Ngo Dim Diem je bil izvoljen za predsednika republike (ki je obenem tudi predsednik vlade), za pomočnika pa si je privzel svojega brata Nhuja, ki je tudi katoličan in je prevzel no-tranje ministerstvo in vodstvo policije. Družina Ngo Dimh Diem je bila v deželi zelo ugledna, saj je bil Diemov brat nadškof v mestu Nhu.

Glavni temelj krize v Južnem Vietnamu je iskati v dolgotrajnosti borbe s komunističnimi guerilami. Največji del finančnih in materialnih stroš-kov za to borbo nosijo ameriške vojaške in gospodarske komisije, ki so sedaj že deset let na delu, da bi Južni Vietnam očistile komunistične guerile. Zdru-žene države namreč ne podpirajo Južnega Vitnama samo s pomočjo; pose-gle so v borbo tudi dejansko in je dosedaj padlo že nekaj tisoč ameriških vojakov in mornajev ter letalcev v borbi proti komunistični guerili. Borba je dolgotrajna, težka in polna zased. Vzrokov dovolj za krize, ki so se vri-vale iz dneva v dan in jih je bilo vedno več. V svetovnem tisku so se širili komentarji o vzrokih dolgotrajnega obračunavanja z guerilo; bili so številni, ki so navajali, da je vsega kriva vlada Ngo Dimh Diema, ki da je korum-pirana, nezmožna in nezanesljiva. Dejstvo je, da so se po starih oriental-skih navadah pojavljali nešteti vplivi, ki so uporabljali ameriško pomoč za svoje postranske namene.

Borba raznih vplivov in interesov se je javno sprožila, ko je vlada v maju 1963 prepovedala izobeševati druge zastave kot pa državno, nacional-no. Toda budisti, ki so v deželi v veliki večini, imajo svoje zastave, ki jih ob vsaki priliki izobešajo na pagodah. Oblasti so nastopile, začela se je bor-ba med vlado in budističnimi menihi; vlado so začeli dolžiti, da preganja budizem. Dasi je v vladi bilo le pet katolikov poleg dvanajst budistov, so začeli dolžiti predsednika republike, da on in njegov brat preganjata budiste, ker sta katoličana.

Začeli so se protestni samomori budističnih menihov, ki so vzvalovili svetovno javno mnenje. Prvi je izvršil tak samomor triinšesetdesetletni bu-distični menih Kvang Duk, ki se je polil z nafto in se zažgal. Samomor je izvršil sredi Saigona ob belem dnevu; sledil je enak samomor, ki ga je izvršil slavni vietnamski pisatelj Neuem Tuong Nam. Budisti so trdili, da

so iz pepela meniha Duka rešili srce, ki je ostalo nedotaknjeno in je tolklo naprej. Srce so kazali v templju med pogrebnimi svečanostmi. Duka so oklicali za svetnika.

Veliki newyorški dnevnik „New York Times“ je pisal, da je vseh teh dogodkov kriva „uradna politična ideologija, ki jo vsakemu vsiljuje vietnamska vlada in ki izhaja iz katoliškega modroslovja“. Isti list je pozneje izpod peresa dr. Donalda S. Harringtona objavil naslednjo obtožbo: „Katoliška Cerkev je s predsednikom Diemom soudeležena pri odgovornosti za smrt budističnega meniha Kvanka Duka.“

Res je, da je Diem svoji politični akciji pripisoval poseben, mesijan-ski značaj. Večkrat je izjavljal, da „kot katolik čuti, kako izvaja posebno preroško nalogo pri vodstvu naroda in države“. V borbo so zapletli še ženo njegovega brata, ki se je v eni izmed svojih izjav povzpela do trditve, da opravlja v okviru vlade svoje delo „prežeta s katoliškimi načeli, ko prejema zakramente, ki so zanjo pravi vitamini“. Očitke proti katolicizmu je začela Cerkev kmalu odločno zavračati. Že med prvimi se je izjavil sam papež Pavel VI, ki je poudaril, da Cerkev ne more prevzemati odgovornosti za noben politični režim in da „ima vsako človeško bitje pravico častiti Boga, kakor mu narekuje vest, in izpovedovati svojo vero privatno in javno.“ V „New York Timesu“ je napisal ugledni ameriški duhovnik O'Connor, da je treba razlikovati med katolicizmom predsednika Diema in njegovo avtoritarnostjo ter samovoljo. Pravi dobesedno: „Pripisovati politične ukrepe vlade katolicizmu predsednika vlade in njegove družine, bi bila puhla in neodgovorna prevara. Namigavati, da je katoliška Cerkev odgovorna za ravnanje vietnamske vlade, bi bilo popolnoma napačno predstavljanje položaja.“ Diem in njegova vlada namreč nista preganjala samo budistov, ampak tudi nasprotnike iz katoliških vrst. Tako so obsodili katoliškega duhovnika Le van Phie-ma na dve leti in pol ječe, ker je l. 1956 oporekal Diemu. Leta 1957 je vlada zatrla edini katoliški tednik, ker je kritiziral Diema. Tudi ne bo držalo, da je Diem preganjal budiste samo zaradi njihove vere. Ko se je razplamteval spor, je prav on dal pozidati in popraviti več budističnih templjev in pagod. V vojski je imenoval nove generale, ki so budisti.

Ameriška vlada je z nezadovoljstvom gledala Diemovo ravnanje z budisti. Skušala ga je zlepa pripraviti do bolj pametne politike, skušala je vplivati nanj v tej smeri tudi z grožnjo, da mu odreče podporo. Vse kaže, da je predvidevala državni udar. Ni pa pri njem sodelovala, ko je dejansko nastopil v prvih dneh novembra letošnjega leta. Mnogo krvi je bilo prelite, državni predsednik in njegov brat — oba katoličana — sta žalostno končala: ubili so ju v skrivališču. Nova vlada obeta pomirjenje in svobodo budistom, katolicizmu in vsem verstvom; komunistom pa je napovedala boj na življenje in smrt, pri čemer si je zagotovila moralno oporo tudi budističnega večinskega dela prebivalstva, katero so vladi obljubili budistični menihi.

Bog daj, da bi se razmere v Vietnamu čim prej uredile in da bi Cerkev nemoteno nadaljevala svoje vzvišeno poslanstvo med tem narodom, ki je za katoliško vero v svoji zgodovini že veliko žrtvoval in ki je zlasti sprejemljiv za milosti duhovniškega poklica!

R. J.

NEKAJ O MADAGASKARJU IN MALGAŠIH

Poroča misijonar Ivan Štanta C. M., Betroka, Madagaskar.

Madagaskar je otok v Indijskem oceanu, ki je sam zase tako velik, da je skorajda kontinent; njegova površina znaša 595.790 kvadratnih kilometrov in je torej enkrat tako velik kakor pa Jugoslavija, ki ima nad 250.000 km². Dasi je del afriškega kontinenta, je vendar od afriške obale oddaljen 400 km. Otok je dolg 1.580 km, širok pa 580 km, in njegovo obrežje ob morju znaša 5.000 km. Po sredini teče kot hrbtenica veriga gorovja, ki doseže najvišji vrh z goro 2.800 m. Veter musom ustvarja klimo, ki je subtropikalna v severnem in vzhodnem delu otoka; tam prevladuje močna vlaga, dočim je zahodni del otoka bolj suh. Za poljedelstvo je rodovitna zemlja samo vzdolž obale, na nižjih planotah in ponekod po dolinah po sredi otoka. Obala je bila vedno odprta vdorom iz Afrike in so imeli otok dolgo dobo v posesti Arabci, za njimi pa evropski kolonialisti. Prvo pleme je bilo pleme hova, ki šteje danes okr. 1.330.000 duš in je ustvarilo politično enotnost dežele. Druga glavna plemena so: betsimiseraka, betsilesi, tsimiheti, sakalavi, antaisaka, tanala in bara. Vsega prebivalstva ima Madagaskar 5.500.000, ki se v veliki meri peča s poljedelstvom. Glavno mesto je *Tananarive*, ki šteje 247.000 prebivalcev, druga velika mesta pa so še *Manjunga*, *Tamatave*, *Diego Suarez*, *Finarantsoa*, *Tulear* in *Antsirabe*, ki imajo vsako okr. 50.000 prebivalcev. Glavni poljedelski pridelek je riž in sicer znaša letno 1.200.000 ton, kava zajema 40 odstotkov vsega izvoza: dalje izvažajo sladkorni trs, arašid za olje, tobak in tudi koruzo. Govedo (6.500.000 glav) je glavno bogastvo Madagaskarja. Otok je tudi bogat na rudninah, mnogo je premoga in reke so bogate na pdcih — vendar vse to še ni izrabljeno; zlasti vodna sila bo nudila mnogo možnosti za gradbo električnih central, kar bo spet olajšalo razvoj industrije, ki je sedaj na otoku skorajda ni. Raziskavanja so tudi ugotovila ležišča nikla, bakra, grafita, kroma in urana. Vse to pa bodo mogli izrabljati šele, ko bodo otok prepletale moderne ceste, ko bo razširjena železniška mreža in ko bodo pristanišča opremili s potrebnimi napravami za pristajanje velikih čezmorskih parnikov.

Ustava republike

Madagaskar je sredi leta 1959 dobil prvo ustavo in njeni prvi člen pravi, da je Madagaskar malgaška republika — nedeljiva, demokratska in socialna. Na podlagi ustave je parlament sprejel zakon, ki pravi, da je vladni sistem republike „na pol predsedniški“, kakor je to na pr. v Franciji in v Združenih državah. Predsednik republike je hkrati predsednik vlade, ki ga izvoli kongres (senat in poslanska zbornica). Predsednik ima zelo široka pooblastila in imenuje ministre. Dežela je upravno razdeljena na šest provinc (*Antanariva*, *Tamatave*, *Majunga*, *Tulear*, *Finarantsoa* in *Diego Suarez*) in na čelu vsake je državni tajnik, ki ima nalogo izpolnjevati navodila vlade in poslušati sklepe generalnega sosveta, ki ga izvoli vsaka provinca.

V letu 1962 je otok imel 5,500.000 prebivalcev (dva milijona pod 15 let starosti); letni prirastek znaša 140.000, od tega je 30.000 katolikov in nekatolikov 110.000.

Število katolikov je v letu 1962 znašalo 1,300.000, protestantov je bilo 300.000, muslimanov 250.000, poganov pa je bilo nekaj nad 3,000.000.

Katoliška Cerkev:

V letu 1955: ustanovitev škofij in nadškofij

V letu 1960: ustanovitev apostolske delegacije za Madagaskar;

Škofije:

3 nadškofi (dva malgaša), 15 škofov (1 malgaš).

Nadškofija *Tananarive* (škofije: Ambatondrazaka, Antsirabe, Miariarivo, Tamatave, Tsiroanomandidy);

” *Diego Suarez* (škofije: Ambanja, Majunga);

” *Fianarantsoa* (škofije: Farafangana, Fort - Dauphin, Morondava, Tulear).

Duhovnikov je 650, med temi 500 tujcev in 150 malgašev; šolskih bratov je 350 (150 tujcev in 200 malgašev); redovnic je 1.000 (600 inozemk in 400 malgašinj); katehistov je okrog 5.250.

Šole:

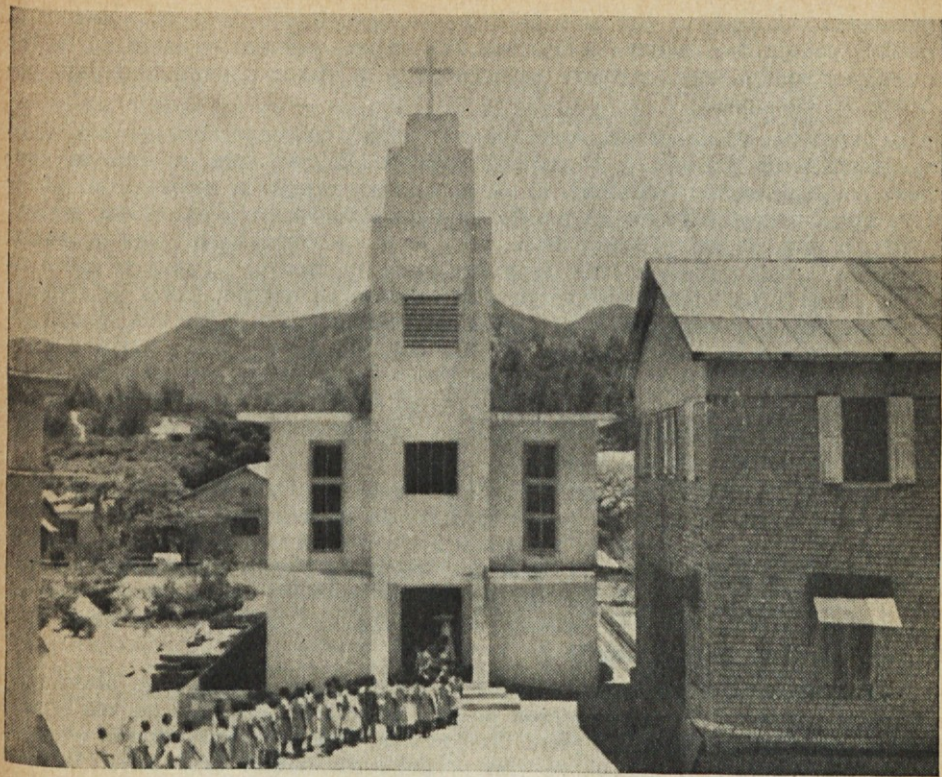
Šolskih učiteljev je 4.000 (med temi 2.500 z diplomami) za 620.000 učencev, in sicer jih je: 250.000 v državnih šolah, 200.000 v katoliških šolah, 130.000 v protestantskih in 40.000 v raznih drugih šolah. Okrog 500.000 otrok ne obiskuje šole. Za leto 1972 napovedujejo: potrebovali bodo novih 2.400 profesorjev za 1,200.000 učencev.

Verstva in navade

More se reči, da so verstva in navade malgaškega ljudstva enotne. V veliki meri je tak razvoj omogočil enoten jezik za vsa plemena. V verstvih se opaža velik vpliv od zunaj — iz muslimanstva in krščanstva.

Trije pregovori o Bogu nam bodo nakazali vsebino verskega mišljenja malgašev (tistih, ki so ostali izven vpliva krščanstva): 1. zanikati bivanje Boga je kakor skočiti naprej z zavezanimi očmi; 2. Bog ne ljubi zla; 3. ljudje so božje riževe rastline. Katere hoče vzeti, jih vzame, katerih pa noče, jih pusti. Vera v Boga je tako močna, da tradicionalna verstva navajajo kot blaznost ne sprejeti te resnice. Ta Bog je dober in vse, kar stori, stori v naše dobro.

Kako v dnevnem življenju razlagajo vero, se spet more spoznati iz naslednjega pregovora: „Kadar hodiš sam, te sodi Bog; kadar hodiš v

Misijska cerkva sester usmiljenk v Ford - Dauphinu na Madagaskarju.

dvoje, te sodijo ljudje“. Kadar je človek v družbi, se bolj zanima za sodbo ljudi kot pa za sodbo Boga. „Samo Bog je določil usodo vsakega“. Čarodeji jo morejo spoznati, ne morejo je pa spremeniti. Toda Njegova vzvišenost Ga oddaljuje od ljudi.

Neki protestantski pastor je pripovedoval naslednjo zgodbo, ki jo je doživel: „Neki starec je slišal sina, ko je prepeval himno Bogu: ‘Pridi, Jehova’, Zelo je postal žalosten in je prosil sina, da naj ne nadaljuje s pesmijo, „kajti Bog je prevelik, premogočen, do bi stopil v zvezo z ljudmi“. (P. Job Rajaboeline). P. Vincent Cotte pa piše: „...krivda božanstva je, da je samo dobro, nič ko dobro, vedno dobro. Ker je vera malgašev realistična, utilitarna, praktična, bo puščala ob strani božanstvo, ki je preveč popustljivo, in bo gojila kult prednikov, ki so manj popustljivi, so karajoči in grozeči“.

Predniki

Malgaši verujejo, da skrbe predniki za preostale svoje in jim nudijo svoje pokroviteljstvo; zato naslavljajo molitve prednikom, rote jih, naj jim

pomagajo; na grobove jim prinašajo darove, spominjajo se želja in zapovedi, naukov pokojnikov in jim skušajo biti kar najbolj pokorni. Spomin na mrtve negujejo, slutijo vedno njihovo navzočnost in v njihov spomin prirejajo posebne verske obrede.

Tujec bo kmalu opazil, kako je vse versko življenje zbrano okoli tega spoštovanja do prednikov. Obredi ob pogrebu, pogreb sam in skrb za grobove so polni verskih tradicij, ki se skrbno ohranjajo iz roda v rod. Molitev, ki jo pokojnikovi svoji molijo med darovanjem vola ob grobu, pravi: „Glej, o Bog, dajemo Ti tvoj delež, tebi, ki si na višavah; jej močno, kakor je treba“. Nato vržejo v zrak drug kos mesa in molijo: „Iukaj je delež za tiste, ki so v njegovem spremstvu, jejte močno in mnogo, kakor je treba“. Končno vržejo v zrak tretji del mesa in pravijo: „To je za vas, predniki, jejte močno, jejte, kakor je treba“. To besedilo dovolj jasno priča o veri v Boga in o veri, ki jo imajo v svoje prednike in duhove, ki so okoli njih; vendar najprej Bogu, ki je v višavi, in potem šele drugim... Bog je Stvarnik vsega dobrega in njegovi zakladničarji so predniki, na katere se Bog v celoti nasloni pri delitvi svojih milosti.

V miselnosti poganov pa se razpleta naslednje razmišljanje: Če je res, da Bog ne ljubi zla, kako je potem mogoče, da je toliko zla na svetu? Edina razlaga je v tem, da predniki ne izpolnjujejo v redu svojih dolžnosti in zato Bog ne more deliti milosti v zadostni meri. Zato meni poganski malgaš, da je treba potolažiti prednike in jih vedno imeti na svoji strani; spostovanje, ki ga izkazujejo prednikom, sloni tedaj na strahu, da se brez njih zaščite ne bodo mogli ubraniti zla.

Pri plemenu bestileo je p. Henri Dubois opazoval pogrebne obrede in poročal: „Sprevod ne gre do groba po poti naravnost. Zavijajo na vse strani in pri tem izvajajo pošastne plese. Nosilci krste tekajo, se ustavljajo, plesejo, krsto ali truplo celo jahajo, če jim je pokojnik izrazil tako željo. Ves ta direndaj, vsa ta zmeda skuša doseči cilj, da bi se pokojnik zmedel in da ne bi več vedel za pot v domačo hišo. Če bi se vrnil domov, bi svojcem prizadejal nešteto sitnosti in težav, zasledoval bi jih povsod brez prestanka“.

Pobožen spomin na mrtve preveva malgaške pogane s prav toliko spoštovanja kakor strahu. Grobovi morajo biti na višini, da imajo predniki vso okolico pod svojim nadzorstvom. Vpliv krščanstva ni v posebni meri vplival na to miselnost, razen v omejeni obliki pri nekaterih posmrtnih navadah pri plemenih ambaniandro in betsileo (plemena na visoki planoti).

Grobovi so zelo različni po pokrajinah. V Imerini so zidavi v obliki koč, obdani so s stebri in oporniki; v notranjosti groba je dvorana, ki ima tri posebne prostore, kamor polagajo krste. Pripadniki plemen antankarana, bara in betsileo pokopavajo mrliče v votline in v razpoke med skalami. Pri plemenu betsimaraka so grobovi iz lesa in so večinoma v gozdovih; grob je napravljen v obliki šotora in skupina grobov je pogosto zakrita z vejevjem. Pri plemenih antaisaka in antiafasi so grobovi skupni in je grob velika zgradba iz kamna, pokrita s platnom; grobovi so zgrajeni tako, da služijo za mrliče celega rodu ali družine.

Mrtve spremljajo k pokopu s tremi obredi in sicer: pogreb, famadihana in žrtvovanje. Vse pa prepletajo prošnje za pokoro in med molitvami darujejo pokojnikom mast zaklane živali.

Med pogrebnim sprevodom in med žrtvovanjem se dogajajo prizori, ki včasih zavzamejo odvratno obliko. Po upijanjenju pride tudi do orgij.

Ko nastopi smrt, mrliča najprej umijejo in oblečejo, nato ga zavijejo v rjuho. Polože ga na mrtvaški oder za dobo, ki je zelo različna, nakar ga polože v krsto in odneso iz hiše. Pred grobom se sprevod ustavi in začne se žrtvovanje; udeleženci, ki darujejo denar, prejmejo kos mesa žrtvovane živali. Darovi se sprejemajo, da se mrtvi ne bi vračal na dom ali v naselje. Mrtvi, ki ni mogel dobiti takoj mesta v družinskem grobu, mora dobiti svoje mesto v njem pozneje.

Na čelu sprevoda nosijo tribarvno zastavo, nato slede otroci, možje in žene, dočim dva moža nosita na drog navezane krsto. Pogrebci ves čas plešejo in prepevajo. Ko pridejo do groba, vsi izkazujejo vnovič svoje spoštovanje do mrtvega, odpro krsto in mrliča zavijejo v novo rjuho, neso ga sedemkrat okoli groba, nakar ga spuste v grob. Zaklano govedo služi za hrano navzočim in mrtvem; pogrebci pijo obilno, največ rum. Predno zapuste grob, se poslove od mrtvega s posebnim govorom.

Družina

Pri malgaših družina ni tisto, kar se pod tem pojmom razumeva v Evropi, kjer so v družini oče, mati in otroci. Na Madagaskarju spada v isto družino - rod vse, kar ima istega znanega prednika. Skrbno imajo sestavljen redovnik in poglavar družine - rodu je najstarejši v rodu. Njegovi avtoriteti je vse podrejeno. Družina je celica, v kateri je sedanost trdno zvezana s preteklostjo.

Razmerje med posameznimi člani družine osvetljujejo razni pregovori. Pristrčno ozračje v družini se razlaga na primer: „Ali je vonj mojega prednika, ki je odišavljen z vonjem sadja, ali pa je vonj mojega najmlajšega, ki je odišavljen z vonjem cvetja, tisto, kar povzroča v mojem domu, da se širi kraljevski vonj? Ne, to ni vonj mojega prednika, tudi ne vonj mojega najmlajšega, ampak to je ljubezen, ki je tako velika in širi po hiši ta kraljevski vonj“. „Kadar ste polni blata, ga odstranite z vodo; kadar ste v zadregi zaradi besede, se izmažete z ustmi; kadar pa ste v stiski, takrat greste iskat pomoč k svojim staršem“ „Nesreča, ki zadene starše, vas vse prizadene enako“. „Vsi, ki se grejejo pri istem ognjišču, imajo ista čustva“. „Ni ogenj tisti, ki ogreje domovanje, ampak lepo razmerje med zakonci je tisto, ki ogreva vso hišo“.

Popolnost. „Popolnost ni v zamaknjenjih, temveč v izpolnjevanju božje volje.“

Sv. Vincencij Pavelski

AFRIŠKE MAMICE

Piše EDVARD ROBERTS

Uganda

Misijonar Edvard Roberts je iz Združenih držav, slovenskih staršev sin. V Ugandi izdaja v angleščini pisano razmnoženino, iz katere prevajamo tu pričujoči zanimivi sestavek:

K sliki: Se že vadi...

Materinskega dne v Masaki v Afriki ne slave. Dosedaj še niso določili nobenega dne, ko bi se materam zahvaljevali za njih skrbnost in ljubezen. Vendar pričakujem, da bo v nekaj letih v Bagandi izbran dan, ko se bomo mater spominjali, kakor se to dogaja na za to določen dan v državah Amerike.

Bolj kot kjerkoli drugod je tukaj mati spremljevalka svojega otroka. Glavni vzrok za to povezanost je pač v tem, da je do nekako prvega rojstnega dne otroka mati njegov naravni vir hrane. Zaradi raznih okoliščin — žuželke in bolezni —, ki dosedaj še niso bile proučene, je v našem kraju veliko pomanjkanje kravjega mleka. To pomankanje je dvignilo ceno mleku — stane namreč liter mleka skoraj en dolar, to je okrog 140 pesov, kar pomeni skoraj dvodneвно delavsko plačo. Oče torej ne zasluži toliko, da bi mogel kupovati zadosti mleka za otroka. In zato se v Masaki vsi otroci ozirajo za materjo, ki jim daje vsakdanjo hrano.

Če želi mati tukaj na trg, ne more stopiti kar v vozilo in se okoli ogla odpeljati v kak „supermarket“ in se vrniti domov pravočasno, da bi otroka podcnila. S svoje kmetije mora v mesto na pot, ki je dolga tudi nad šest milj (10 km.); mora nato dolgo pot peš in se iz mesta ne more vrniti poprej kot čez šest ali sedem ur. Otroka ne more pustiti samega doma. Zato si ga zadene na hrbet in zato kreneta oba skupaj na trg v mesto. Po poti se mati ljubeznivo pogovarja z otrokom, razlaga mu vse, kar vidi; od časa do časa se odločita tudi za kratek počitek. Ko pa prideta na trg, vidita vse blago razprostrto na tleh ali pa viseče na stojalih — vse kar zu-

naj na prostem. Mati se začne naglo ozirati po vsem okoli ter kupovati, kar potrebuje. Na koncu poveže vse nakupljeno v zavoj in si ga nadene na glavo ter korači proti domu. Ves čas je otrok njen zvesti spremljevalec.

Ob nedeljah mora mati prav tako z otrokom v cerkev. Nekaj časa je otrok zadovoljen in miren. Mogoče se je celo predal spanju. Toda zelo pogosto — in to zlasti med duhovnikovo pridigo —, začuti otrok glad, začne se premikati in nazadnje jokati. Bogu bodi hvala, da more mati zadovoljiti otroka in ga pomiriti.

Z otrokom gre mati tudi na delo v kavnih nasadih in sadovnjakih banan. Kar na hrbet si ga naveže. Njene roke so proste za sleherno gibanje pri nasaianju, redčenju ali nabiranju sadežev. Otrok na hrbtu ni breme; dejansko je dragocena posest in vedno zelo ljubljen tovariš.

Če je mati izšolana, mora pomagati pri poučevanju v šoli, namesto da bi se predajala delu na polju. V takih primerih vzame mati otroka v šolo, ko je star komaj mesec dni. Mati pokosi ali nabere vsako jutro sveženj zelenja ali trave, ga ponese z otrokom v šolo, kjer mu napravi prijetno posteljico v kotu sobe. Otrok mirno spi, ko mati daje otrokom pouk v računanju in jezikih. Ko se otrok prebudi, je navadno spet lačen in začne jokati. Mati se nekaj časa za to ne bo zmenila, toda kmalu bo otrokovo jokanje ustavilo ves pouk. Tedaj naloži mati učencem posebno nalogo in jih izza učiteljske mize na odru nadzoruje, med tem pa doji otroka. Otrok je pomirjen in mati ga ponese nazaj na ležišče, ter nadaljuje s poukom.

Telesne in duhovne afriške mamice... Misijonarke so v veliko pomoč airiškemu ženstvu, zlasti pri odreji in vzgoji njih otročičev.

Ta tesna povezanost matere in otroka je gotovo velik vir otrokove sreče, pa tudi materine. Zato je otrokova zgodnja smrt vir velike materine žalosti. Izgubila je svojega najtesnejšega spremljevalca.

Ker je kultura v Bagandi patriarhalna, ima oče in njegov rod vso pravico nad otrokom. Otrok je najprej njegova last in šele daleč za tem last matere. Kadar tukaj mož zapusti ženo, ali pa se odloči, da jo odslovi — in to se dogaja zelo pogosto —, edino on sam določi, kdo bo skrbel za otroke. Lahko takoj odtrga otroke od matere in jih izroči v oskrbo svoji sestri ali pa drugim sorodnikom, ali pa se dogovori, da bo otroka pustil materi v oskrbo do njegovega desetega leta starosti. Ob tem letu morajo namreč otroci vstopiti v rod svojega očeta. In mati ostane brez otrok.

Mati more izgubiti otroka tudi zaradi bolezni ali smrti. Res je, da smrt pobira otroke po vsem svetu in da je umrljivost med otroki velika. Tam pa, kjer je malo zdravnikov in so bolnišnice zelo daleč, žanje smrt mnogo hitreje in z večjim zamahom. Poleg tega tukaj starši vedo le malo za bolezni in njih simptome; zato prinašajo otroke v bolnišnice ali prepozno ali v trenutku, ko otrok že skoraj umira. Nekega dne, ko sem molil pred Najsvetejšim, je vstopila v cerkev mati s svojim sedemletnim dečkom v naročju. Nikogar drugega ni bilo v cerkvi. Mati je začela žalostno prepevati in opazil sem, zakaj: njen fantek je pravkar umrl. Kadar otrok umre, ga ne pokopljejo na pokopališču, ampak v ozadju hiše med sadovnjaki banan, kjer je bila mati vsak dan blizu na delu in je otroku prepevala. Tam meni ostati v njegovi bližini, kajti niti smrt ne more popolnoma raztrgati vezi med materjo in otrokom.

Dogodi pa se tudi, da smrt vzame otroku mater. Ker so pri rojstvu vsakega otroka v Masaki navzoče babice, ki niso poučene o higieni, se dogaja, da mnogo mater umrje na porodu. Če se pojavijo komplikacije, mater ni možno poslati vedno naglo v bolnišnico. Edino prevozno sredstvo je kolo. Če mora mati tu na porodu umreti, ji ni žal, da je za ceno svojega življenja rodila otroka, kajti materinstvo je tukaj največja čast; žal ji je samo radi otroka, ki ga mora pustiti samega.

V „Timu“ z dne 15. febr. 1963 sem čital o novih otroških zibelkah, ki jih je zamislil neki ameriški psiholog. „So to košarice, ki imajo okenca z nezdroljivimi stekli“, pravi članek, „in v njih se ohranja stalna temperatura okr. 25 stopinj Celzija... Otrok spi na plastični blazinici, ki odvaja vse, kar bi sicer zahtevalo mnogo pranja in čiščenja. Materi je delo zelo olajšano... Cena košaric: 335 dolarjev.“ Ko bomo prejeli pomoč svojih ameriških prijateljev, ne mislimo kupiti z njo takihle košarice za afriške otroke. Afriška mati ne gleda na skrb za svojega otroka kot na neko breme. Skrb za otroka je zanjo največja sreča — pomeni ji bistvo njenega življenja. Otrok tudi ne bi bil srečen v takih steklenih napravah. Res je, te košarice so verjetno bolj zdrave kot pa posteljica iz trave v kotu šolske sobe; a te košarice ne povežejo otroka z materjo tako močno kot vez, ki priveže otroka afriški materi na hrbet. Otroku je gotovo ljubša ta tesna povezanost z materjo; kako lepe so poti na trg ali pa hoja v cerkev ali po polju. Zato z ameriškimi podporami ne bomo kupovali teh modernih košaric. Raje bomo zboljšali življenjske pogoje, gmotno blagostanje in moralni položaj afriškega ljudstva, ker samo tako bomo poglobili in utrdili povezanost, ki veže v Mugundi otroka z materjo.

PO TATARSKIH DEŽELAH IN TIBETU

Spomini s potovanja po tatarskih deželah in Tibetu v letih 1844 - 46.

Spisal Régis Evarist Huc; priredil prof. Alojzij Geržinič.

2. POGlavJE

Tolon - Noov. — Livarne. — Razgovori z lamami. — Romarsku karavana s kraljico Halkov. — Nevihta. — Dežela Čakar. — Tatarska jurta (šotor) in mongolske šege. — Taborišče pri Treh jezerih. — Sive veverice.

Naš prihod v mesto Tolon - Noov je bil utrudljiv: nismo vedeli ne kam ne kod in smo dolgo glodili po ozkih, vijugastih ulicah. Kamele so z največjo težavo prodirale skozi nakopičene ljudi in predmete. Končno smo le našli gostilno. Zaradi dvojega smo napravili ovinek v Tolon - Noov: da nakupimo še nekaj potrebščin in pa da dobimo stik z lamami, ki naj bi nas poučili o najvažnejših točkah tatarske dežele.

Tolon - Noov je umazano gosto naseljeno gnezdo, kjer cvete trgovina, pri kateri Kitajci v kratkem obogate, Tatarji pa izgube vse. Razen tega so v tem mestu znamenite livarne. Odtod pošiljajo po vsej deželi kovinske malike, zvonove in razne posode. Naročila sva Kristusov kip po krasnem bronastem vzorcu, ki sva ga prinesla iz Francije. Naredili so ga v najkrajšem času in odlično.

Pogovori z lamami so nam odkrili, da so to nevedni ljudje nejasnih pojmov. Kadarkoli sva želela jasnega odgovora, sva jih spravila v skrajno zadrego. Izgovarjali so se drug na drugega. Učenci so dejali, da vse vedo učitelji; ti so se sklicevali na vsevednost velikih lam in ti spet so se imeli za nevedneže v primeri s *svetniki* slovečih lamaističnih samostanov. Vsi pa so bili edini, da prihaja nauk z zapada. Bolj ko greste proti zapadu — tako so izjavljali —, bolj postaja nauk čist in svetel. Če smo jim razlagali krščanske resnice, niso nikoli ugovarjali. Zadovoljili so se z ravnodušno pripombo: „Mi drugi nimamo tu vseh molitev. Lame z zahoda vama bodo vse razložili in na vse odgovorili: verujemo v izročila, ki so prišla z zahoda.“

To sovпада z dejstvom, da so predstojniki vseh važnejših lamaističnih samostanov Tibetanci — torej lame z zahoda. Lama, ki je opravil pot v Laso, si pridobi neomejeno zaupanje vseh Tatarov; to je zanje višji človek, ki so se mu odprle vse skrivnosti preteklosti in prihodnosti, mož, ki je črpal razsvetljenje v samem večnem svetišču, v *zemlji duhov* (kar pomeni Lha - Ssa po tibetansko, po mongolsko pa Monhe - Džot = večno svetišče).

Sklenila sva torej, da se odpravimo proti zahodu. 1. oktobra smo zapustili Tolon - Noov. Na obronkih mesta ni bilo več kotanj, začela pa se je nova težava: pred nami ni bilo nobene poti, pač pa neskončna veriga gričev iz predrobnega premičnega peska. Živali so se pomikale z največjo težavo, vrh tega je v tem pesku vladala neznosna vročina. Šele pozno proti večeru so se pokazale sledi rastlinja. Prišli smo do jezerca. Prva reč je bila, da smo planili s svojimi lese-

nimi skledami po vodo. Bila je dovolj mrzla, a je udarjala v nos s silnim smradom po žveplu. Tedaj sem se spomnil na mineralno vodo iz Axa v Pirinejih, ki jo prodajajo po lekarnah. Voda iz jezera bi morala stati najmanj po petnajst par kozarec, tako je smrdela.

Ko smo se napili, so se nam polagoma vrnila moči. Postavili smo šotor in šli na delo. O. Gabet je zbiral trsje, Samdadžiemba živalske odpadke, jaz pa sem se skušal izkazati v kuharski umetnosti s kokošjo, ki smo jo prinesli s sabo in s katere Arsalan ni odmaknil oči. Použili smo jo v slast in se nato lotili čaja. Medtem ko Kitajci delajo čaj z najbolj nežnih listkov, po katerih se krop pobarva kot zlato, stlačijo Tataři velike liste in vejice v obliko trde opeke. S te opeke odrežejo konec, ga stro v prah in prevro, dokler ni voda rdečkasta. Vanjo vržejo perišče soli, da še enkrat zavre. Ko je tekočina skoro črna, ji dodajo skodelo mleka. Samdadžiemba je tak čaj pil z navdušenjem, midva pa iz potrebe.

Ob odhodu drugo jutro sva na mestu prenočišča zataknila v zemljo lesen križ, kar sva poslej vedno delala. Kako naj drugače misijonarji puste sled svojega prehoda po puščavi?

Srečali smo veliko karavano iz dežele Halkov. Bili so romarji k Peterim stolpom (Utraešan, 3.600 čevljev visoka gora na severovzhodu province Šansi; ena od štirih gora, ki so na Kitajskem posvečene budizmu). V karavani je bila tudi kraljica Halkov. Pozdravila nas je in nas povabila, da se jim v taborišču pridružimo. Vljudno smo odklonili in sami nadaljevali pot.

Tisoč misli se nama je podilo po glavi, ko smo videli te romarje, ki jih nobeni stroški, težave in nevarnosti ne odvrnejo od romanja. Mongoli imajo v bistvu verno dušo; posmrtno življenje jim je stalno pred očmi, zemске stvari jim zelo malo pomenijo. Ne obdelujejo zemlje, ne zidajo hiš, povsod so tujci, nikjer stalni.

Kmalu smo se začeli kesati, da se nismo utaborili z romarji: ogromni črni oblaki so prilezli izza obzorja in že stegnili nebo. Mrzlično smo iskali kakšno zatočišče, kjer bi imeli pitno vodo. Že so začele padati debele kaplje, Samdadžiemba je priganjal, naj postavimo šotor. Čemu iskati vode, ko je bomo v kratkem imeli v preobilju? Zgledal je pastirja in pohiteli smo v tisto smer. A neurje se je že zneslo. Na smolo je eni od kamel tovor z grbe zdrsnil pod trebuh. Medtem ko smo to popravljali, nas je premočilo do kosti. Ko je ploha malo ponehala, je vzbnesnel mrzel vihar. Če ne bi bil Samdadžiemba po krpansko močan, se nam nikoli ne bi posrečilo postaviti šotor. Ta nas je sicer štitiil pred ledenim dežjem in vetrom, ni pa bilo mogoče zanetiti ogenj. Stali smo v blatu.

Že smo se hoteli zadovoljiti z malo moke vržene v vodo, ko sta se oglasila dva Tataři. Po običajnih pozdravil sta rekla: „Gospodje lame, danes je nebo padlo na zemljo. Brez dvoma ne morete postaviti ognjišča.“ „Kako bi tudi, saj nimamo suhih živalskih odpadkov.“ „Vsi ljudje so bratje in pripadajo drug drugemu. A črni ljudje morajo častiti in služiti svetim. Zato sva prišla, da vam prižgeva ogenj.“ Prinesla sta nam dve vreči suhih odpadkov. Zahvalili smo se božji Previdnosti za nepričakovano pomoč in že se je Samdadžiemba lotil priprav za večerjo.

Med jedjo se je izkazalo, da sta Tataři sodelovala v angleško - kitajski vojni. Pleme Čakar namreč priznava kitajsko gospodstvo. V vojni jih mobilizirajo. Poslali so jih v Peking in nato na jug. Kitajci so jih svarili, češ da z morskimi pošastmi (angleškimi vojnimi ladjami) ni mogoč boj. A lame so jim napovedali uspešno

bojevanje, zato so Tataři brez strahu šli proti sovražniku. Ko je ta zvedel, da se bližajo, se je prestrašil in prosil za mir. Cesar jim ga je v svojem neskončnem usmiljenju dovolil in Tataři so se vrnili pod svoje šotore.

Premočeni, sedeč na blatu ob žerjavici in pepelu smo prestali hudo noč. V tem žalostnem položaju nas je potolažila misel, polna sladke otožnosti: saj smo učenci Tistega, ki je dejal: „Lisice imajo brloge in ptice pod nebom imajo gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.“

Jutro je bilo čudovito lepo. Odpravili smo se v deželó Čakar, kar pomeni obmejna dežela. Dolga je 150 milj, široka 100. Razdeljena je v 8 bander — vsi prebivalci so cesarjevi vojščaki in prejemaó letno plačo. Tu se paso cesarjeve črede: kamele, konji, krave, ovce. Samo konj je 160 čred po 1.200 konj vsaka.

Bil je to dan, v katerem nam je puščava odkrila svojo lepoto, čisto drugačno od katere koli druge. Zdelo se nam je, da se premikamo v zelenem oceanu. Mongolske poezije ne vzbujajo ne veselja ne žalosti, temveč nekako mešanico enega in druge, žalobno in versko čustvovanje, ki dušo dviga.

Po celodnevem potovanju smo se ustavili v precej obljudeni dolini. Številni Tataři so nam uslužno prihiteli pomagat pri raztovorjenju kamel in postavljanju šotora in nas povabili na čaj. Ker je bilo že kasno, smo obiske preložili na jutri.

Obisk pri Tataru je stvar iskrenosti in preprostosti, daleč od nešteti formálnosti kitajske vljudnosti. Ko vstopiš, želiš vsem miru in sedeš na desno stran gospodarja, ki čepi nasproti vratom. Potem si vsi navzoči ponudijo tobak za njuhanje, kar je zvezano z vprašanji o paši, o zdravju čred, o varnosti potov itd. Gospodinja ponudi gostom roko in ti potegnejo izpod oblačila svojo leseno skledo, da jo napolni z mlečnim čajem. V premožnejših družinah postrežejo tudi s prigrizkom. Višek pa pomeni pogostitev z mongolskim vinom, narejenim iz kislega mleka.

Tatarski šotor je razdeljen v dva dela: na levi strani so moški in tja vstopajo gosti; na desni je ženski del z gospodinjskimi pripravami. Ognjišče z železnim kotlom je postavljeno v sredi šotora. V ozadju je neke vrste zofa in ob njej stoji običajno omarica s tisoč drobnimi predmeti, ki lepšajo življenje temu preprostemu, otročjemu ljudstvu. Ta omarica služi tudi za Budhov oltar, na katerem je čepeči malik obdan z devetimi bronastimi kozarci, v katerih darujejo Tatari vsak dan maliku vode, mleka, masla in moke. Poleg tel kelihov je še nekaj tibetanskih knjig, zavitih v rumeno svilo; a teh molitvenikov se smejo dotakniti le tisti, ki si brijejo glavo in žive zdržno. Opremo spolnjuje množina ovčjih rogov, obešenih po ogrođju šotora; na njih vise veliki kosi kravetine ali jančevine, mehovi masla, puščice in loki in puška na vžigalnik.

Vzdušje v tatarski jurti je odvratno, skoro neznosno, če ga nisi navajen. Vse je prepojeno z mastjo in s kravjim blatom. Zaradi te smrdljive umazanosti jih Kitajci, ki tudi niso najbolj snažni, imenujejo Cao-Dze. (Smrdljivi Tatari).

Skrb za družino in gospodinjstvo je izključno v rokah žensk, tako tudi izdelava oblačil. Moški se posvečajo le vodstvu čred. So izborni jahači. Večji del dneva pa prežive čepeč v šotoru, dremljejo, pijo mlečni čaj in kade pipo. Včasih jih prime želja po sprehanju. Tedaj zajašejo konja in zdirjajo v puščavo.

V dveh dneh, ki smo jih prebili na lepih planjavah Čakarja, smo dobobra posušili obleko in prtljago in spoznali običaje tatarskega ljudstva.

Pri slovesu so nam pomagali pospraviti šotor in prtljago in nam povedali, da bomo zvečer lahko taborili pri Treh jezerih.

Popoldne se je dvignil silen in mrzel veter od severa. Pohiteli smo, da bi čim prej prišli do treh jezer, pa smo jih zgrešili in šele jahač, ki je iskal izgubljene koze, nam je pokazal pravo smer.

Okoli Treh jezer je rastlinje redko in blede, pod nogami hrešči kot suho vejevje. Vedno bolj goste pa so bele salmijakove izparine. Kamele so jih s slastjo lizale in v velikih požirkih pile slano vodo iz jezera.

Veter se je medtem sprevrgel v vihar in le s težavo smo šotor zadržali na tleh. Velik del noči je minil ob poslušanju Samdadziembovih otroških spominov. Bil je pravi sin svojega bojevitega plemena Džaurav. Ker sva za jezera čula sumljive glasove, sva mislila, da gre za razbojniško tolpo. Obvestila sva Džaura in ta je mirno začel brusiti svoj dolgi nož in je le nerad sprejel kasneje na znanje obvestilo, da razbojnikov to noč ne bo.

Drugega dne smo taborili ob treh izkopanih vodnjakih. A voda je bila slana in smrdljiva, za vretje pa ni bilo kuriva. Daleč od taborišča je Samdadziemba našel krasne živalske odpadke, na žalost pa niso bili dovolj suhi in tako ni bilo nič z ognjem. Končno smo premostili to težavo na naslednji način: Po mongolskih planjavah živi v tropih nekaka siva veriverica. Izkoplje si brloge in jih pokrije s koničastimi strehami, da se tako zavarje pred dežjem. Te strehe, ki sličejo krtinam, spletejo iz trav. Žejni smo se spravili nad ta presušena pokrivala, z njimi zakurili ogenj in zavreli vodo.

Naše zaloge živeža (ovsena moka in zdrob) so se pri vsej štednji silno skrčile. Zato smo se namenili, da napravimo na poti do Modrega mesta, oddaljenega še nekaj stotin milj, ovinek do tržišča imenovanega Šaborté.

(Sledi.)

po misijonskem svetu

„BREME SVETA...”

Med prvim zasedanjem II. vatikanskega koncila v letu 1962 je bila vsako nedeljo v cerkvi sv. Ivana posebna sv. maša za novinarje. Pri vsaki je govoril drug pridigar. Uvodno pridigo je seveda podal škof Fulton Sheen iz New Yorka, ki si je po svojih radijskih in televizijskih govorih pridobil v ZDA in po svetu neomejen sloves. Novinarji so po njegovi pridigi poročali, da je bil vsak njegov stavek, vsaka kretnja višek formalne popolnosti.

Kardinal Rugambwa iz Afrike je bil temu popolno nasprotje. Ko je korakal po sredi cerkve proti glavnemu oltarju, so časnikarji šepetali: „Poglejte, ga, boji se nas...” Pridigo je bral in vsak list sproti oddajal tajniku. Začel je z besedami, da vsi Afrikanci ljubijo svoje nove domovine. Zatem pa je nadaljeval: „Seveda še nismo dosegli viška razvoja. Toda korakamo navzgor in čim višje prihajamo, tem večja je vaša odgovornost. Verjetno niste še nikdar na to pomislili. Toda naši časnikarji prevajajo vaše članke! Kar boste napisali, bo šlo

Kardinal Rugambwa na trgu Sv. Petra v Kimu v koncilskih dneh.

čez meje vaših domovin. Breme sveta sloni na vaših ramenih." Vse to je govoril s tihim glasom, a so besede padale kakor na razbeljeno železo. Ko je končal sv. mašo, je pokleknil za sklepno molitev. Noben novinar ni zapustil cerkve. Ko je korakal proti zakristiji, so zapuščali klopi, se mu bližali in mu poljubljali roko. Bilo je tako, kakor da bi pristopali k prvemu obhajilu. Vsi so bili presenečeni, ko so se zavedli, kaj počno. Nikdo ni dal znaka — sprožilo se je kakor samo od sebe. Časnikarji so namreč zelo kritični: naglo opazijo, kje je pravo zlato, kje pa samo privid. Imajo zelo močno razvit čut za to...

KAKO JE BILO NA AVDIJENCI

Londonski katoliški tednik „The Tablet” je objavil podrobnosti o obisku, ki ga je pri papežu Janezu XXIII opravil sovjetski časnikar Adžubej, zet Nikita Hruščeva in ravnatelj glavnega sovjetskega dnevnika „Izvestja”. Podrobnosti o tem srečanju je nenadoma razkril pokojnega papeža osebnih tajnik msgr. Loris Capovilla, ko je govoril na mednarodnem zborovanju Zveze za krščanske študije v Asisiju. Ob koncu predavanja so ga navzoči namreč prosili, da naj pove podrobnosti o srečanju med papežem in nekim „tujim gentlemanom”. Msgr. Capovilla je navajal: „Ko je bil nadškof Roncalli nuncij v Bolgariji, je obljubil, da bo vsak, ki bo prišel kdaj k njemu iz Bolgarije, sprejet, ne da bi mu bilo treba trkati na vrata. Za obiskovalce z vzhoda bodo njegova vrata vedno odprta. Zgodilo se je, da je neka taka oseba potovala skozi Rim in prikrito dala vedeti, da bi bila rada sprejeta pri papežu; zdelo se je, da je čisto prav, da jo papež sprejme in to je tudi storil med avdienco, ki je bila prirejena za diplomate ob priliki, ko mu je bila izročena nagrada Balzan (italijanska nagrada za mir, op. prev.).

Ko je papež končal s svojim uradnim nagovorom, se je obrnil k tej osebi in

mu izrazil svojo hvaležnost za obisk, hkrati pa ga zaprosil, naj svojemu tastu izreče posebno zahvalo za prijazno sporočilo, ki mu ga je prinesel. Sv. oče je potem obiskovalcem razlagal slike na stenah in dragocene preproge. Nato je to osebo in njegovo ženo povabil v svojo zasebno sobo. Ves čas je papež govoril v francoščini. Prosil je gospo, naj sede, in ji poklonil rožni venec v dar. „Moji sodelavci so mi omenjali,” je govoril papež, „da naj nekatoliškim kraljicam in princesam delim samo dragocene obeske, slike ali knjige... Toda jaz vam dajem ta rožni venec, da se bo vedelo, da papež poleg psalmov in velikih molitev moli tudi to preprosto družinsko molitev, ki se jo je naučil pri svoji materi ob ognjišču, med tem ko je mati pripravljala ubožno jed.” Nato je dodal, „da moli rožni venec vsak dan in sicer za vse otroke, ki se rode tisti dan, pa naj bodo katoliki ali ne, in sicer, da bi bili zdravi in blagoslovljeni.”

Msgr. Capovilla je nadaljeval: „Gospa je razumela francosko in je veselo pritrjevala. Papež je nadaljeval: „Gospa, meni so znana imena vaših otrok, toda želel bi slišati njihova imena iz vaših ust, kajti otroška imena so posebno sladka, kadar jih izgovarjajo njihove mamice.“ Gospa je nato z ginjenim glasom izrekla imena: „Nikita, Aleksej in Ivan.” Papež je bil vidno pretresen. Vzkliknil je: „Kako ljubka imena.” „Nikita je Niceforus in je to svetnik, ki je meni zelo pri srcu; bilo mi je dano, da sem mogel moliti pred njegovimi ostan-ki v Benetkah. Aleksej je Aleksander, ki je velik svetnik. Ko sem bil v Bolgariji, sem mogel obiskati mnogo samostanov, ki nosijo ime tega svetnika. In kaj naj bo z Ivanom! Ivan je Janez in jaz sem Janez! To je ime, ki sem si ga izbral za svoj pontifikat. Kadar se boste vrnili domov, objemite svoje otroke v mojem imenu, toda Ivanu dajte še en poljub povrh; ostala otroka ne bosta ljubosumna.”

Procesija Sv. Rešnjega Telesa na stadionu univerze Svete Modrosti v Tokiju na Japonskem.

Ko je prišel tako daleč, je msgr. Capovilla dodal: „Sedaj je gentleman, ki je spremljal gospo, odprl svoja usta in nakazal, da hoče nekaj povedati. Vprašal je, ali bi se dalo kaj storiti, da „bi prišlo do nekega sestanka.“ Papež mu je odgovoril: „Vi ste časnikar in zato poznate sv. pismo in vam je znana zgodba o ustvarjenju sveta. Veste, da je Gospod potreboval šest dni za ustvaritev sveta, predno je ustvaril človeka. Prav tako veste, da dnevi sv. pisma niso dnevi, ampak dobe in dobe sv. pisma so zelo dolge... Sedaj smo prišli do prvega dne; gledamo si drug drugemu v oči in jaz vidim v teh očeh luč. To je prvi dan, dan, ko je bilo rečeno Fiat lux — bodi luč. Luč mojih oči se srečuje z lučjo v vaših očeh. Gospod bo, če hoče, storil, da boste zagledali

pot, po kateri bo treba kreniti. Toda za to je treba časa in edino, kar moremo sedaj storiti, je — molitev.“ Isti večer je papež zapisal svoje vtise v dnevnik in je o srečanju omenil: „Možno je, da bomo razočarani, toda lahko pa je tudi nit božje Previdnosti, ki je jaz ne smem prerezati.“ Dne 26. decembra pa je zapisal v dnevnik: „Preteklo noč sem mnogo razmišljal o vsem tem in sem prebiral uvod v rusko slovnico; nato sem se ves daroval Gospodu za spreobrnitev cele Rusije h katoliški Cerkvi.“

POTRES V SKOPLJU JE UNIČIL EDINO KATOLISKO CERKEV V MESTU

Posledice potresa v Skoplju so zelo prizadele katoliško skupnost v Skoplju.

Msrgr. Bayer, glavni tajnik mednarodne Caritas je prejel naslednje poročilo iz Jugoslavije:

„Skoplje je imelo eno edino katoliško cerkev, ki je bila hkrati tudi „katedrala“. Potres je poslopje tako poškodoval, da ga bodo morali v celoti podreti in zgraditi novo cerkev na istem mestu. Župnišče je bilo popolnoma porušeno. Tudi škofova rezidenca je bila tako poškodovana, da ni več mogoče v njej prebivati.

Sestre sv. Vincencija — bilo jih je štirideset v državni bolnici — so se tudi morale preseliti pod šotore. Kapelo, kjer so mogle vsak dan prisostvovati sv. maši, je uničil potres. Sestrška hiša je zelo pretresena, vendar se bo verjetno dala popraviti.

Sirotnišnica sv. Jožefa se je podrla in deset redovnic sv. Križa je moralo iskati drugod zavetja. Ker je bil potres v nedeljo, je bilo več sto otrok izven mesta in so se rešili.

Oblasti skušajo najprej pomagati ljudem s postavljanjem takzvanih „prefabricad“. Mednarodna Caritas je poslala tri taka „poslopja“, ki bodo služila kot bivališče za duhovnike in redovnice, tretje pa bo kapela. Ker je bil med cerkvenimi oblastmi in jugoslovanskim Rdečim križem dosežen sporazum o razdelitvi pomoči, je verjetno, da bo Caritas mogla poslati v Jugoslavijo še več takih poslopij. Skušala bo pomagati zlasti sirotam, družinam s številnimi otroki in bolnikom. Mednarodna Caritas je že poslala v Skoplje velike količine zdravil, na tisoče kosov posteljnine, spalnih vreč in podobno; vse to je prevzel jugoslovanski Rdeči križ. Vendar so sporočili, da najbolj potrebujejo „prefabricade“.

V Angliji je bil odziv na prošnjo Caritas posebno velik in so vse nabrano že v nekaj dneh po potresu mogli poslati v Skoplje.

Japonski knjigarnarji so objavili podatke o prodaji knjig v l. 1962. Če so njihovi statistični navedki točni, je sv. pismo knjiga, ki je v tem letu dosegla največjo naklado. Prodali so je dva milijona sedemstotisoč izvodov, rekord, ki ga ni dosegla nobena knjiga v zadnjih petnajst letih. Japonska je s tem prišla na tretje mesto; več izvodov sv. pisma prodado letno samo v Združenih državah Amerike in v Indiji. Zanimivo je, da pridejo na drugo mesto izdaje Marxovih del; v istem razdobju so prodali Zbranih del Marxa in Engelsa en milijon izvodov.

Zanimivo je razmisliti, zakaj se je na Japonskem tako razširilo zanimanje za sv. pismo. Vsekakor se — vsaj za enkrat — to ne more tolmačiti kot kakšno povečanje zanimanja za krščanstvo ali pa celo kot uvod v gibanje, ki bi privedlo do večje spreobrnitve Japoncev. Japonci so že več ko sto let zelo predani vsemu, kar prihaja z zahoda. Ne gre jim zato, da bi sprejeli zahodne ideje v celoti; zahodne ideje jih zanimajo le v toliko, kolikor morejo presoditi, da bi evropske izkušnje in njihova lastna spoznanja mogla pospešiti razvoj v napredek v toliki meri, kakor so to že dosegli evropski narodi in pa Amerikanci. Ker so sosedje Sovjetske zveze in ker opazujejo dogodke v komunističnem svetu, se zanimajo tudi za ideologijo tega dela sveta in se skušajo čim bolj seznaniti še z idejami Marxa in Engelsa. Zavedajo se, da je ves svet zapleten v dvboj med krščanstvom in komunizmom; o obojem se skušajo poučiti pri viru. Vsekakor se je treba varovati pred prehitrim sklepanjem, da se bodo Japonci takoj priključili tej ali oni ideologiji. Na oboje gledajo še s svojimi azijskimi pomisleki, kjer ima čas glavno besedo; v moralnem oziru pa jim je še vedno pri srcu vse, kar je brezbarvno in brez posebnih zahtev.

Dva prizora iz revščine tokijskih predmestij: Lačni in jokajoči otroci; obrazek se jim razširi v veselju, ko zagledajo zaloge pomoči, ki jim jo nudijo misijonarji.

Vendar pa je med marksizmom in sv. pismom le prevelika razlika: sv. pisma se je prodalo skoraj dvakrat toliko kot pa marksističnih del. Priznati je namreč treba, da se je zanimanje za krščanstvo, zlasti za katolicizem, poglobilo in razširilo po nastopu in dejavnih papeža Janeza XXIII. Njegov glas je preveč odmeval po vsem svetu, da ne bi zajel tudi Japonsko. Še več Japonci so hoteli biti v prvi vrsti tistih, ki so sodobnim nazorom in navodilom Janeza XXIII. skušali najti prvi odziv. Japonski predsednik vlade, Ikeda, je v svojem novoletnem nagovoru za l. 1963 posvetil Janezu XXIII. večino vsebine; nekaj, kar bi se še pred nekaj leti na Japonskem nikdar ne moglo zgoditi.

Japonska šteje še komaj 300.000 katoličanov in še ti imajo premalo fara

in duhovnikov. Japonska šteje 95 milijonov prebivalcev, mora pa se priznati, da jih je od teh vsaj 70 milijonov, ki o katolicizmu ničesar ne vedo in še niso nikdar prišli v stik z ničemer, kar bi bilo krščansko.

Toda tudi ta slika se zelo naglo spreminja. Napredek v razvoju katolicizma raste s toliko silo, da se lahko reče, da bo že čez en rod položaj popolnoma drugačen. Največ upanja se polaga na resnico, da se silno širijo duhovniški poklici med domačini, in računajo, da bo prav kmalu mogoče zasesti mesta misijonarjev, župnikov in ostalih cerkvenih oblasti z duhovniki japonske krvi. Če to vpoštevamo, potem moramo poudariti, da se Japonci ne zanimajo za sv. pismo zaradi besede, ampak jo tudi resnično živijo in izvajajo.

Umrla je goreča misijonarka čulupijskih Indijancev — sestra

MARIJA EVFROZINA JUREŠ

„Pridi, nevesta Kristusova“ tako je poklical Jezus sestro Marijo Evfrozino dne 16. oktobra zvečer ob 7 uri po zasluženem plačilo.

Rodila se je 1. novembra 1885 v Boreci pri Ljutomeru v Sloveniji. Dobri katoliški stariši so jo poslali v učiteljišče Šolskih sester v Mariboru. Po končani maturi je prosila za redovno obleko in bila sprejeta v noviciat 15. avg. 1909. Po dovršenem noviciatu je delovala v Topolščici do svojega odhoda v Južno Ameriko leta 1935.

Častiti patri Oblati Brezmadežne so prosili tedanjo častito mater Angelino Križanič za sestre, ki bi vzgajale indijansko čulupijsko mladino.

Rada je uslišala prošnjo in poslala s. Evfrozino in s. Tobijo v Argentino v Rosarij, kjer so že bile slovenske šolske sestre. Tako se je spoznala s. Evfrozini srčna želja, posvetiti svoje moči misijonskemu delovanju. 24. junija 1936 je prišla kot prednica v misijon St. José Estero v Paragvaju s sestro Tobijo, s. Serapijo in s. Maksencijo.

V teh deviških gozdovih med Indijanci, daleč od posvetnega šuma je posvetila vse svoje moči skrbnemu delovanju skozi 15 let. Neumorno se je trudila, da bi se naučila čulupijskega jezika, da bi bolj uspešno delovala v blagor mladine. Potem je nekaj let poučevala glasovir dekleta v Las Lomitas in v St. Inés, v Asuncionu.

Zadnja leta je preživela v provincialni hiši v Rosariju, kjer je največ časa posvečevala molitvi pred Najsvetejšim. Goreče je častila Marijo in sv. Jožefa.

Draga s. Evfrozina, počivaj v miru in ne pozabi tvojih sosester!

Šolske sestre

naši misijonarji pišejo...

ZA MISIJONSKO ZGODOVINO

Objavljamo življenske podatke pokojnega misijonarja o. Viktorja Sedeja S. J., kakor nam jih je poslal iz Indije o. Janez Ehrlich S. J.

P. Viktor Sedej, D. J. (1902 - 1963)

Rojen 5. sept. 1902 v Veliki Ligojni, h. št. 26.

Oče: Lovrenc (Lovro) Sedej.

Mati: Ana Sedej, rojena Mrzlikar.

Krščen 6. sept. 1902 na Vrhniki (vojvodina Kranjska).

Krstil: Franc Bernik, kaplan. Ime: Viktor.

Botra: Janez Ogrin in Franja Borštnik.

1913/14 obiskoval enorazredno ljudsko šolo v Ligojni.

Učiteljica: Mar. Jurjevčič. Ocene: vse 1 (tedaj najboljši red).

Jeseni 1914 začel I. razred v škofijiški gimnaziji, št. Vid nad Ljubljano.

Junija 1922 dovršil VIII. razred in maturiral: „Izpraševalna komisija je priznala, da je za obisk vseučilišča zrel z odliko.“ (Vseh osem razredov je končal z odliko.) Njegov razrednik je bil

prof. Luka Arh, ravnatelj dr. Anton Koritnik. Med sošolci: Alojzij Odar.

16. maja 1923 je začel noviciat v Družbi Jezusovi v Ljubljani, v drugem letu nadaljeval v št. Andražu na Koroškem, kjer je napravil prve zaobljube 21. maja 1925.

Sept. 1925 — junij 1928: študiral filozofijo na jezuitski filozofski fakulteti v Pullachu pri Münchenu; maja 1928 je prejel nižje redove od kard. Faulhaberja.

Od jeseni 1928 do poletja 1932 je bil profesor na nadškofijski gimnaziji v Travniku (predvsem za latinščino in grščino.) Vmes (2. — 22. julija 1928)

je opravil 20 dni vojaške službe pri Dravski bolničarski četi v Ljubljani kot redov-djak.

8. decem. 1932 odpotoval iz Ljubljane preko Postojne v Benetke, odkoder je odplul 9. decembra 1932 z ladjo Conte Verde proti Indiji. Stopil je na indijska tla v Bombayu 21. decem. 1932, praznik sv. Tomaža apost. Indije. Mesec dni kasneje začel študij teologije na jezuitski bogoslovni fakulteti v Kursengu (severna Bengalija), kjer je bil 21. nov. 1935 posvečen za mašnika od kalakutskega nadškofa Ferd. Perier-a D.J. Po končanih bogosl. štud. (okt. 1936) je bil poslan v Ranchi za zadnjo redovno probacijo (jan.-okt. 1937). Slovesne obljube (pessio 4 votorum) je napravil 15. avg. 1940 v kolegiju sv. Franč. Ksav. v Kalkuti.

INDIJA

Iz Darjeelinge pod Himalajo piše M. MAGDALENA KAJNČ iz družbe Loretskih sester, ki sicer deluje v Morapaju v Bengaliji. Tole poroča koncem meseca julija:

„Pred vsem najlepša hvala za Vaše cenjeno pismo, ki sem ga prejela koncem meseca marca. Istotako tudi tisočera hvala za knjige in „Katoliške misijone“, ki mi jih tako velikodušno pošiljate! Knjiga o Slomšku je bila dolgo na potu, prišla je šele meseca junija.

Istotako mi je tudi o. Ehrlich izročil dar gospoda Tekavca 10 dolarjev za moje sirote. Ker ne vem njegovega naslova, Vas prosim, da mu po „Katoliški“ misijonih sporočite mojo najsrčnejšo zahvalo. Tisočkrat mu Bog povrni!

Vsak, tudi najmanjši dar je danes še bolj dragocen kot prejšnja leta. Cene

zdravil rastejo in sirote se zatekajo k nam v vedno večjem številu, saj dnevno postrežemo kakim 250 do 300 bolnikom. Sicer je zdravnikov veliko vse na okrog po trgih in večjih vaseh, a le malo jih je, ki bi imeli za reveže pregled in zdravila na razpolago brezplačno. Ta dela ljubezni so prihranjena nam, radi tega pa naši bolniki zelo zaupajo v dobroto in usmiljenje nebeškega Zveličarja in veselo prihajajo tudi iz oddaljenih vasi ter hvaležni in radostni odhajajo spet na svoje domove.

Predstojniki so me poslali malo na počitnice semkaj v hribe. Preje sem morala nabaviti in pripraviti dovolj veliko zalogo zdravil, da bo moja pomočnica mogla v enomesečni moji odsotnosti postreči tisočom, ki bodo prihajali po pomoč. To pripravljanje mi je seveda dalo še več dela, tako mi oprostite, da nisem mogla preje pisati kot šele tu, na počitnicah, kar pa tudi ni bilo mogoče takoj, kajti med počitnicami sem se podvrгла še mali operaciji. Hvala Bogu, zdaj je spet vse v redu in koncem tega meseca se povrnem nazaj v moj dragi Marapaj, k mojim revežem.

V počitnicah sem imela čas, da sem prebrala vse knjige, ki ste mi jih poslali, tudi Slomška. Priporočila sem temu našemu svetniškemu kandidatu mladovo s tremi otroki, v upanju, da me bo uslišal. Pa o tem več drugič.“

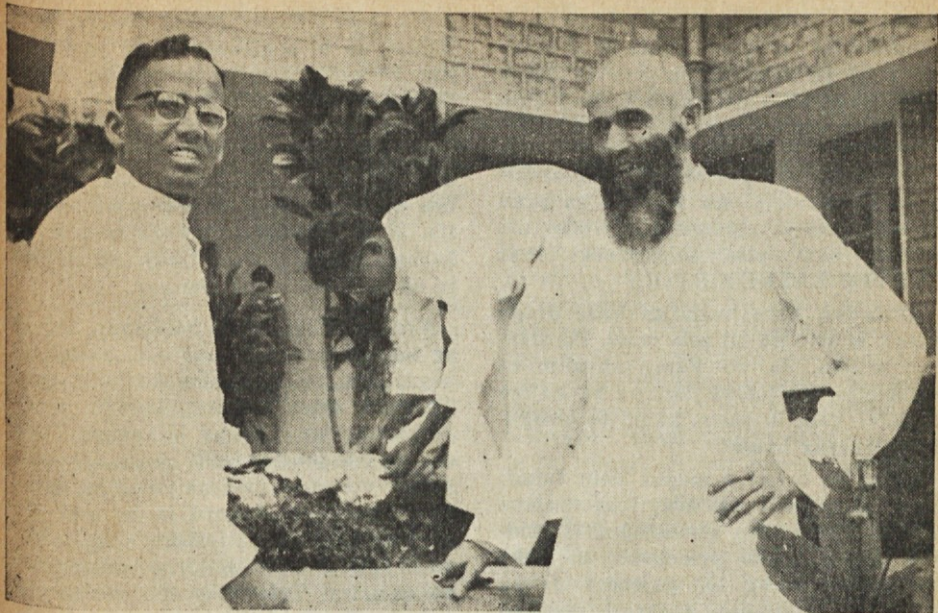
To pot imamo tudi od treh salezijanskih misijonarjev v Indiji zanimiva poročila. Največ nam poroča č. g. PAVEL BERNIK, katerega lep članek k 40-letnici „Katoliških misijonov“ objavljamo v prvem delu te številke. Iz ostalih njegovih pisem pa povzamemo sledeče:

„Prav lepa hvala za Vaše pismo in lepo vsoto iz misijonskega sklada zame in s. Medvešček, kateri denar, spremljen v rupije, ravno danes pošiljam!

Prav tako se Vam zahvalim za lepe knjige, ki ste mi jih poslali. Ko sem bil v Kotagiri na duhovnih vajah, mi je Franca Sodja knjiga „Duhovne vaje“ lepo služila, še bolje jo bom pa izrabil, ko bom sam dajal kake duhovne vaje, kar se pogosto zgodi.

Prejel sem tudi Vaše pismo s čekom za 200 dolarjev, ki naj bi jih razdelil med slovenske salezijanske sobrate tu v Indiji po Vašem naročilu. Vse sem lepo uredil, le glede ene vsote, 100 dolarjev za č. g. Kusteca, ne vem, kaj storiti. Ta misijonar je namreč z dovoljenjem predstojnikov odpotoval za nekaj let v domovino, da se zavzame za bolno mater, ki je brez opore. Sporočite torej, kaj s tem denarjem. (G. misijonarju Berniku smo sporočili, naj omenjenih 100 dolarjev porabi za svoj novi misijon, o katerem piše v naslednjem. Op. ur.).

Za moj odhod na novo izrazito misijonsko postojanko je že vse urejeno. Pošiljajo me v obmejno zvezno državo Naga Land, na meji z Burmo. V onih hribih živi zdravo in plemenito pleme, ki pa dela veliko preglavic indijskim oblastem. Pred nekaj leti se jih je del pobotal z vlado v Delhiju in dosegli so avtonomijo. Pod britansko vlado je bil vstop v njih deželo katoliškim misijonarjem prepovedan, pač pa so ondi lahko živahno delovali protestanti-baptisti. Pod domačo indijsko vlado je mogel stopiti v to deželo samo en katoliški duhovnik. Ta se zdaj zaradi zdravja mora umakniti, njegovo postojanko pa naj bi prevzel jaz. Moj prednik je deloval med raznimi državnimi uslužbenci, med katerimi je vedno precej kristjanov, deloma tudi med hribovci samimi, od katerih je zdaj kakih 500 katoličanov, ostali pa so napram naši Cerкви tudi dobro razpoloženi, kljub svoji bojeviti naravi. Po mnenju dibruškaškega škofa in ondotnega misijonskega predstojnika — oba misijonarja-veterana — je to najlepše misijonsko polje vsega Assama, če ne vse Indije.

Misijonar Pavel Bernik S.D.B. v družbi s sobratom — bogoslovnim profesorjem.

Ta okolnost bi me sama po sebi morala navdati z velikim veseljem in navdušenjem, pa moram priznati, da me odgovornost kar nekam plaši, kajti velika je, posebno zame, ki sem doslej deloval skoraj izključno le po semeniščih in zavodih za redovno vzgojo. Zelo se torej priporočam v molitev Vam ter vsem našim misijonskim prijateljem, posebno še pobožnim dušam po samostanih.

Nameravam odpotovati 26. avgusta. Potovanje bo dolgo več kot dva tisoč km in bo trajalo cel teden. To bo zame lepa priložnost, da sestavim kaj za „Katoliške misijone“... (Sad tega potovanja je že misijonarjevo voščilo „Katoliškim misijonom“ ob njih 40. letnici. Op. ur.) Najprej grem v Dibrugarh v zgoranjem Assamu in bom ostal pri g. škofu nekaj tednov, da mi da vsa potrebna naročila in da dobim vpogled v nove jezike ozir. narečja plemena, med katerim bom deloval.”

Sredi maja je pisal tudi salezijanski brat IVAN KESPRET S. D. B. iz J. Indije:

„Kakor razberete iz naslova, Vam pišem iz Kotagirija, kamor sem prišel na duhovne vaje in pa tudi malo na počitnice. Prav lepo se Vam zahvalim za poslani dar iz misijonskega sklada! Denar sem izročil predstojniku in je bil zelo vesel. Bodite prepričani, da bo vsota dobro uporabljena pri vzgoji naših fantov, ki se pripravljajo na duhovniški poklic. V zavodu imamo nad 200 semeniščnikov, katere moremo oskrbovati samo s pomočjo dobrotnikov. Letos smo poslali iz našega zavoda kar 35 fantov v Yercaud, kjer imamo družbeni novicijat in kjer deluje tudi naš gospod Pavel Bernik. Prvega maja je prejelo mašniško posvečenje 28 Indijcev-domačinov, salezijancev. Za ta dan sem bil povabljen v Madras, da sem za vsakega novomašnika napravil nekaj slik v spomin na ta veliki dan. Tako

vidite, da število domačih delavcev v Gospodovem vinogradu raste in to v veliki meri po zaslugah molitev in darov naših plemenitih dobrotnikov. Naj Vam vsem Bog stotero povrne!"

Z velikega misijonskega posestva, Sagoya Thottam, ki ga je prav za prav on iz pustinje spremenil v rodovitno zemljo, nam piše salezijanski brat LUDVIK ZABRET S.D.B.:

„Prisrčna Vam hvala za Vaše drago pismo, ki sem ga bil zelo vesel. Porabim tudi priliko, da se Vam zahvalim za vsakoletni misijonski dar, pa za knjige in liste! Vam in vsem, ki mi to omogočajo, iskrena hvala!

Sedaj pa nekaj o mojem delu tukaj: Naša ustanova tu je zdaj lepo urejena in tudi ekonomsko samostojna. S pridnim delom toliko pridelamo, da lahko vzdržujemo okrog 150 gojencev. Je pa takole organizirano: Z raznih misijonskih postojank nam pošljejo najrevnejše in najbolj zanemarjene fante, že krščene ali še katehumene. Ko jih imamo tu tri leta v vzgoji in v osnovnem izobraževanju, lahko vstopijo v tukajšnje našo kmetijsko šolo, ki podeljuje državna spričevala, ali pa vstopijo v obrtno šolo, ki smo jo letos tudi tu odprli. Tako imamo tu zdaj kar tri šole: osnovno, kmetijsko in obrtno. Vsako leto prejme sveti krst lepo število fantov, ostali pa vsaj prejmejo dobro moralno in strokovno izobrazbo. Za redno vzdrževanje šole in oskrbovanje fantov si pomagamo s prodajo kmetijskih pridelkov, če pa hočemo nabaviti kake nove stroje ali kaj podobnega izrednega, smo pa še odvisni od dobrotnikov. Prav misijonski dobrotniki iz Nemčije so nam na primer financirali gradnjo in opremo nove obrtne šole. Zelo me pri vsem veseli, da imamo zdaj tu že skoraj vse sobrate-domačine, ki bodo lahko nadaljevali naprej in naprej to, kar smo mi začeli.

Meseca februarja so me predstojniki poslali v Goo (zdaj je priključena In-

diji!), kjer imamo precej neizrabljene zemlje, da bi pogledal, kaj bi se dalo z njo ukreniti. Zemlja se nahaja kakih 65 km od Goe, sredi pragozda. Le tu in tam ni bilo pred leti niti enega drevesca, kočami v šumi brez cest, le stezice vodijo od naselja do naselja. Goa in okolica sta civilizirani, a notranjost ozemlja, ki je pripadalo Portugalcem, je pa še zelo zanemarjena: ljudje so pogani in so brez šol in zdravnikov.

Predstojnikom sem predlagal, naj bi se tamkaj poskusilo napraviti nekaj takega, kot smo naredili tu v Sagoya Thottam (ime pomeni: Marijin vrt!). Je pa tu prav obratno: V Sagoya Thottam ni bilo pred leti niti enega drevesca, ampak vse sama peščena pustinja, dočim je tu pravcati pragozd in bo naše delo, izsekavati, ruvati šture s koreninami in napraviti zemljo orno ter pripravno za setev. Težava bo, ker vse mrgoli opic in divjih prašičev, ki ponoči uničijo, kar se čez dan naredi. A zaupamo, da bomo tudi tu zmagali in počasi vse uredili. Najprej mala postojanka z misijonarjem, ki bo po gozdih iskal ovčice. Nato bo treba nekaj pridelati, da se bomo mogli s čim preživljati. Nato šola in dispanzer; v šolo bodo prišli otroci, v dispanzer pa odrasli. Tako se bo ljudstvo približalo misijonarju, dočim bo Dobri Pastir naredil ostalo, saj je On, ki daje rast zemlji in dušam!

Še ta mesec bodo predstojniki določili osebe za to novo postojanko, dva ali tri sobrate za začetek. Če bom jaz med njimi, se Vam že vnaprej priporočam za molitev in gmotno pomoč. 400 let so bili Portugalci v Goi in je gotovo zelo žalostno, da niti polovica prebivalcev njihovega ozemlja ni pokristjanjena!"

S. KONRADINA RESNIK, ki deluje v kraju Bandra pri Bombaju, kjer se bo prihodnje leto vršil svetovni evharistični kongres, piše č. g. Wolbangu vrsto pisem, ki iz njih povzamemo sledeče vesti:

„Naša kongregacija Sestra sv. Križa bo imela drugo leto 100-letnico svojega delovanja tu v Bandra, kjer sem tudi jaz. Tako bomo imeli kar dvojno slavlje, obletnico in evharistični kongres. Pripravljalna dela za slednjega so v polnem teku, le z vpeljavo domačinske umetnosti v liturgijo imajo težave, ker je težko ločiti zgolj domačinsko od poganskega v simbolizmu hindujske umetnosti.

Dolgo zaželjeni paket, ki ste mi ga poslali, je končno le dospel, poln lepih kipcev, rožnih vencev in drugega. Za vse se Vam lepo zahvalim, posebno tudi za lepe čipke, ki mi bodo prav prišle pri izdelavi cerkvenega perila, katerega moramo toliko pripraviti za kongres.“

S. TEREZIJA MEDVEŠČEK iz Družbe hčera Marije Pomočnice, piše več pisem čč. Wolbangu in uredniku KM, pa misijonski sodelavki gospej Anici Tushar, vse v mesecih juniju in juliju; prva tri piše iz Tezpurja, zadnje pa iz Shillonga, Assam:

„Kaj neki si mislite, da Vam tako dolgo ne pišem, odkar sem se povrnila iz Evrope v Azijo? Gotovo razumete, kako lepo je iti malo v Evropo, pa kako nič lahko ni potem po povratku spet z vsem nanovo začeti, zlasti ko človek po povratku bolj občuti razlike v življenju in delu tu, v primeri z napredno Evropo.

Hvala Bogu in Mariji Pomočnici, potovanje nazaj v Indijo je bilo zelo lepo in lahko. Z ladjo sem odpotovala iz Italije 16. marca, v Bombay sem pa dospela 30. istega meseca. Na indijski carini so bili tako dobri, da me niso nič spraševali ali mi pregledali kakor drugim potnikom; kar brez nadaljnega se me spustili naprej. V Bombayu sem se ustavila za tri dni, potem sem pa sedla na vlak in se preko vse široke Indije vozila pet dni v Assam. Vi si ne morete predstavljati, kakšni so ti vlaki preko Indije in kako se človek

utrudi, ko preživi pet dni na njih! A končno je tudi to minilo. Dospela sem v Gauhati, kraj mojega misijona ob odhodu, in doživela sem kar škofovski sprejem. Deklice so me pozdravile s petjem in deklamacijami in me okrasile z velikim vencem okrog vratu, po indijski navadi. Bile so zelo vesele mojega povratka. Posebno veselje so pa doživele, ko sem odprla mojo prtljago in so videle, da sem za vsako prinesla kak spominček, ki sem jih dobila v dar ali nakupila v Evropi. Pokazala sem jim tudi, kaj vse korstaega sem prinesla za naše šole. Ni bilo ne konca ne kraja povpraševanj, kaj vse sem doživela na potovanju, kakši so evropski kraji, ljudje in običaji. Je res precej drugače...

Ni rože brez trnja, tako je bilo tudi z mojimi deklicami in njihovim veseljem ob mojem povratku. Dan po mojem prihodu me je poklicala predstojnica iz Shillonga po telefonu in me povabila, naj pridem za nekaj dni tjakaj. Šla sem, kajpada. A tam so mi sporočili, da sem prestavljena na misijon Tezpur, odkoder Vam pišem. No, zame ni bila to nobena žrtev, kajti zares sem vesela, da živim in delam tu, kjer je pristno misijonsko življenje in delovanje. Zaposlena sem od jutra do večera z nadzorovanjem delavcev, ki nam gradijo dvonadstropno poslopje za kuhinjo, obednico, šolo in dekliško spalnico. Če bo šlo vse po sreči, bo stavba končana v nekaj mesecih, nakar začnemo z gradnjo nove misijonske cerkve, če nas seveda Kitajci v miru puste... Doslej nam namreč tu služi za cerkev le velika soba... Deklic imamo v tem zavodu 145, ki so vse notranje gojenke, iz najbolj revnih družin, a večina krščanskih. Poganke pa tudi že poučujemo in pripravljamo na sveti krst. Poleg notranjih gojenk imamo še kakih 200 zunanjih učenk, tako da je kar veliko dela za vse naše sestre. Hiša je bolj revna, zato sem nekatere stvari, ki sem jih nakupila v Evropi z darovi dobrotnikov, prinesla semkaj, da malo poma-

Slika tu zgoraj kaže skupino vernikov o. Cukala S. J., spodnja pa tamkajšnje pokrajino, kakor jo je misijonar sam naslikal.

gam. Pred nekaj dnevi sem prejela po g. Berniku tudi dar iz sklada za vse slovenske misijonarje, ki mi je zelo prav prišel. Lepo se zahvaljujem Vam in vsem misijonskim dobrotnikom!

Pri gradnji, ki jo nadzorujem, doživimo vedno kaj zanimivega. Zadnjič na primer smo preuredili skladišče in smo naleteli na dve poldrugi meter in 1 dm debeli kači. Dobro, da so bili v bližini

delavci-muslimani, kajti hindujski si kač ne upajo ubijati, pravijo, da je to greh. Tudi če kača pride v hišo, kar se pogosto zgodi, je ne ubijejo, ampak na kak drug način skušajo odstraniti. Če jih vprašamo, ali se ne boje nevarnega kačjega pika, pravija: Kakor Bog hoče... Vsako leto jih zato radi kačjega pika veliko umrje. Poleg kač so pri nas nevarni tudi tigri. Pred nekaj tedni so prinesli k nam dva moža, ki ju je ogrizel tiger in se še zdaj v bolnici borita za življenje. Nas misijonarje in misijonarke božja roka lepo čuva: kar sem v misijonih, in to bo že 31 let, še nisem čula, da bi kak misijonar ali misijonarka v naši bližini doživela kačji pik ali tigrov napad. Pač pa sem se jaz sama pred leti srečala s tigrinjo; komaj nekaj metrov od mene je stala krasna žival in me gledala, pa me pustila mirno iti mimo. Lahko si predstavljate, kako mi je bilo in kako sem Boga zahvalila za varstvo!"

Zadnje pismo piše misijonarka gospej Tusharjevi v USA iz Shillonga, kamor je šla na duhovne vaje. Pravi, da porabi čas in priliko in veliko moli za slovenske misijonske prijatelje!

IZ PISEM MISIJONARJA O. JOŽETA CUKALA S. J. povzemamo sledeče drobne novice:

„Naš dispanzer lepo dela, čeprav je samo na verandi misijonske hiše. Kakšna sijajna prilika, da se pokažeš potrpežljivega, da poučiš o molitvi, da jim daš v roke dobro knjigo, če znajo brati... Prinašajo celo težje bolnike na nosilnicah... škoda, da nisem napravil v Italiji več misijonskih zdravniških tečajev... Molite, da Bog blagoslovi moje roke, da blagoslov nadomesti moje neznanje.

Sam sem tudi bil bolan, prebolel sem kolero. Prebolel pa tudi instalacijo kot bodipurski župnik. Kot sem Vam pisal, se pripravljam h gradnji ženskega samostana. Rad bi dobil semkaj misijonarke Marije deklice, da bi mi poma-

gale pri vzgoji in spreobračanju dekliške mladine.

Prisrčna hvala za misijonski dar iz sklada 1962! Zdaj ko sem na fari in zakopan v delo in načrte in težave s seboj in z drugimi, čutim še večjo odgovornost pri vsakem koraku. Vsak dolarček, ki mi ga pošljete, ima zdaj dvojno težo, dvojno vrednost! Teh darov se drži ljubezen do velike stvari, ki gori v velikih srcih slovenskih ljudi.

Tu se zelo dobro počutim. Mirno in s ponosom lahko trdim, da nas misijonarjev nihče ne mrzi, a dobri nas imajo silno radi. To je ena od tistih pogonskih sil, ki ohranjuje misijonarje v akciji. Prav lepo vse pozdravljam in se za vso duhovno in gmotno pomoč lepo zahvaljujem!"

O. STANKO PODERŽAJ S. J., veteran slovenskih misijonarjev v Bengali, je pisal več pisem č. g. Julčetu Slapšaku, v katerih ureja zadeve s čeki dobrotnikov, ki so se nekateri izgubili, pa se je počasi vse nadomestilo. Č. g. Wolblangu CM pa se zahvaljuje za dar iz sklada za vse slovenske misijonarje:

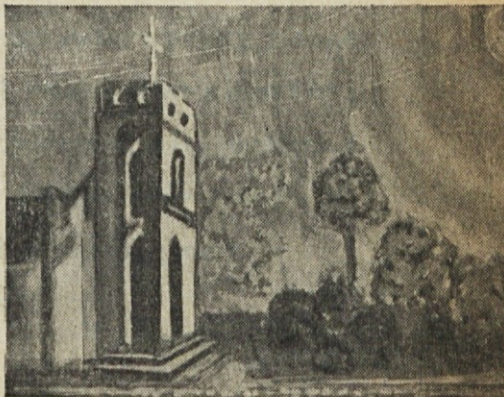
„Zahvalil bi se rad Vam in po Vas Vašim čč. sobratom ter vsem dragim misijonskim prijateljem, ki so darovali ali kakor koli prispevali k skupnemu skladu 1962, od katerega sem prav kar prejel res nad vse dobrodošlo vsoto 150 dolarjev. Čas teče in z njim se spreminjajo misijonske dežele in tudi njih problemi. Misijonski cilj je seveda vedno isti: Privesti čm več duš Kristusu. A malo je danes misijonskih dežel, kjer bi se dalo delovati po načinu preteklih desetletij. Ni več misijonov nekje „za plotom“ kulturnega sveta. Vsak misijon je postal javno pozorišče, ki ga osvetljuje publicistika in se zanj zanimajo pripadniki krajevnih in mednarodnih verstev, politiki, in drugi. Tu v Indiji moramo na primer zelo skrbno zasledovati vse razne pripombe na javnih diskusijah ali z najbolj odgovornih mest,

Z misijona o. Cukala S. J. v Bodhipurju. —
Slika spodaj: Cerkev v Bodhipurju;
risal o. Cukale.

ki od časa do časa obravnavajo ali zadevajo vprašanja v zvezi tudi z našim misijonskim delovanjem.

Maja sem predal faro domačemu duhovniku, sam pa sem se pred vsem posvetil vodstvu šole, ki jo imam v dveh poslopijih, ki sta eno miljo vsak sebi. Zraven še zidam, kupujem zemljo, se pravdam za staro, polagam temelje popolni višji misijonski šoli. Čez glavo sem v delu in v — dolgovih; še plačevanje obresti mi jemlje sapo."

MISIJONSKI DAROVI

V sklad slov. misijonarjev

Fani Dimnik, Kanada, 4 dol.

Krsti in odkupi

Turkova otroka Pavel in Andrej iz Toronta, za krst dveh, na njuni imeni, 10 dol.

Za misijone

Rojaki pri molitveni uri na misij. nedeljo v Ramos; Mejia, Argentina, 770.— pesov; Marija Kramar, namesto venca na grob ge. Francke Mavčove, 5 kan. d.; p. Bernard Ambrožič OFM, Australija, 50 funtov; izkupiček srečolova na misij. nedeljo v Torontu, 200 kanad.

dol.; učenci gđč. Karlince Merhar v Torontu, 2.50; N. N., 3.—; N. N., 4.50 kanad. dol.

DŠV v Argentini

Breznik Frida, 100.—; družina Hribar, 100; družina Rode Frančiška, 100; Pikec Ludvik in Helena, 100; (vse v pesih).

Tiskovni sklad KM

N. N. v jubilejni dar, 10 kan. dol.; M. J. Tursich, 3 dol.; Jennie Zelle 3.75 dol.; Mr. Anton Jeglich, 2 dol. V pesih: Cesar Jože 50; Rozman Franc, 50; Brigita Pregelj, Toronto, 2 dolarja.

KATOLIŠKI MISIJONI

1964

bodo v glavnem ostali enaki letošnjemu letniku, katerega s to številko zaključujemo. Noročnina bo ostala ista, razen v Argentini, kjer jo moramo dvigniti na 300.— pesov. Le-po prosimo vse naročnike, da nam ostanejo zvesti in da nam pridobe še kaj novih naročnikov.

Uredništvo in uprava.

Siamske uršulinke pri preobleki — véliki up misijonark — Spodaj: Misijonar Joško Geder S. D. B. med begunskimi Kitajci v Honkongu.

SLIKA na prvi strani ovitka: Domačinska škofa v bratskem objemu. Slika tu levo: Delitev sv. birme v centralni Afriki, kjer deluje o. Emil Čuk; kakšne katedrala...!

IZ VSEBINE: „Katoliškim misijonarjem na pot v peto desetletje — Papeški misijonske družbe — Tragedija v Južnem Vietnamu — Nekaj o Madagaskarju in Malgaših — Afriške manjce — Po Tatarskih deželah in Tibetu — Po misijonskem svetu — Evfrozina Jureš - umrla — Naši misijonarji pišejo — Darovi za misijone

**PROSIMO, PORAVNAJTE
NAROČNINO!
ŽE VNAPREJ: BOG PLAČAJ!**

Correo Argentino Suc. 34 (B)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612

Registro de la Prop. Int. No. 528.26

Director responsable: Lenček Ladislav C. M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467, Bs. Aires

„KATOLIŠKI MISIJONI“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“. Izdaja ga „Baragovo misijonišče“. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Loubet 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska Slovenska tiskovna družba „Barago“, Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA: V Argentini in sosednjih deželah: navadna 250, podporna 500, dosmtna 3.000 pesov. V ostalih deželah Južne Amerike: 300 (600, 3.500) arg. pesov. V U.S.A. in Kanadi: 3 (6, 40) dolarjev. V Italiji 1.600 (3.200, 20.000) lir. V Avstriji 60 (120, 800) šilingov. V Franciji 12 (24, 160) NF. V Angliji in Avstraliji 1¼ (2½, 16) funtov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, Loubet 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dušno-pastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

U.S.A.: Rev. Charles A. Wolbang C.M., St. Joseph's College, P. O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540
Mr. Rudi Knez, 679 E. 157 St., Cleveland 10, Ohio. — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada: Za župnijo Marije Pomagaj: Rev. Stanislav Boljka C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.
Za vse ostale: Rev. John Kopač C.M., 229 Brown's Line, Toronto 14, Ont.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar C.M., Rue de Sévres 95, Paris (VI).

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt. — Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten. — Rev. Miklavžič Anton, Spittal a/Drau, D. P. Camp. Kärnten.

Avstralija: Franc Vrabec, Archbishop's House, West. Tce. Adelaide, S. Australia.